

MoveOn.org, activistes a un clic

Com l'apropiació de la tecnologia associada a Internet transforma la mobilització social i política mediada per computador als Estats Units el 2004. Estudi del cas de MoveOn.org

Treball de Lluís Bruguera-Cortada

Consultora Teresa Ferriz i Roure

Tutora Agnès Vayreda i Duran

Juny del 2005

Relació de continguts

Agraïments

1. Introducció. Presentació del tema de recerca

2. Marc teòric

- 2.1. L'apropiació de la tecnologia Internet introdueix canvis en la mobilització política: els usos de la tecnologia en moviments globals aplicats a l'acció local.**
- 2.2 Les comunitats virtuals**
- 2.3 L'imaginari com a marc d'acció**
- 2.4 L'apropiació de la tecnologia i el guió que incorpora**

3. Objectius i justificació

4.- Metodologia

- 4.1. Aproximació teòrica**
- 4.2. Com vaig entrar en contacte amb MoveOn**
- 4.3. Metodologia de treball**

5.- La webesfera de MoveOn.org

- 5.1. Què és MoveOn?**
- 5.2. La història de MoveOn**
- 5.3. Personal i estructura legal**
- 5.4 Finançament**
- 5.5. Activistes a un clic**
- 5.6. Una campanya en deu dies**
- 5.7. Com i qui decideix l'agenda política de MoveOn**
- 5.8. La caixa 'd'eines'**
- 5.9 Accions que es requereixen als seus membres**
  - 5.9.1. La signatura de peticions on-line**
  - 5.9.2. Les contribucions de diner on-line**
  - 5.9.3. L'enviament de correus electrònics**
  - 5.9.4 La demanda d'acció 'off-line' per correu electrònic**
  - 5.9.5 Preparar o participar en una 'house party'**

6. Anàlisi i discussió

- 6.1. Contrarestant el desengany: 'To bring ordinary people back into politics'**
- 6.2. Mediació experta**
- 6.3. La recerca de la legitimitat gràcies a la credibilitat informativa**

6.4. Catalitzador de moviments de base

6.5. Les promeses de MoveOn

7. Cloenda

8.-Notes

9.-Bibliografia

Agraïments

Aquest treball no hauria estat possible sense la col·laboració directa o indirecta de moltes persones que m'he anat trobant mentre durava la travessa, fins i tot abans de salpar, i que hi han contribuït de manera conscient o inconscient. A tots ells, moltes gràcies per enriquir aquest camí amb la seva presència, conversa, comentaris, idees i aportacions.

Vull donar les gràcies als companys per les hores compartides en debats, fòrums i trobades, virtuals o no, per la seva generositat en temps, en els arguments i en les idees. També gràcies a les persones que m'han orientat, especialment els meus tutors, en Joan Manuel del Pozo, en els inicis, i en Jordi Calvet, durant la major part del viatge, així com els diferents consultors, als quals agraeixo la seva dedicació. I molt especialment a la Teresa Ferriz, que m'ha orientat a l'hora de triar el tema del Treball de Fi de Carrera. Però sobretot a l'Agnès Vayreda, que l'ha dirigit i a la qual s'ha d'atribuir el mèrit que hagi arribat a port, indicant-me el rumb, lligant els caps correctes i anar servant. De fet, si hi ha alguna ziga-zaga s'ha d'atribuir totalment a la meua inexperiència en aquesta mena de navegació.

També vull agrair el suport dels companys de feina, del Punt, sobretot d'en Josep i d'en Xevi, i de l'Agència Catalana de Notícies, en Joan, juntament amb en Jordi, l'Anna, en Josep Maria i tota la resta, que no només han entès sinó que han encoratjat aquesta aventura acadèmica.

Finalment, també moltes gràcies a la família, que sempre han estat al meu costat, sobretot en els moments més complicats i als amics (escalencs, torroellencs, estartidencs, gironins, sarrianencs, bostonians, sobrevinguts o no), als quals he robat hores d'estar amb ells per poder fer aquest treball. I un record molt especial per en Miquel i per en Suresh.

El deute més gran el tinc amb la meua companya, per la paciència que ha tingut amb mi durant tot aquest temps, per ser-hi, per tot plegat, i per la Bruna, però aquesta ja és una altra història.

S'il fallait absolument trouver une métaphore du cyberspace dans le système de transports, je ne parlerais pas des autoroutes de l'information mais du rôle qu'a joué la Méditerranée dans l'Empire romain. Le *cyberspace*, sur lequel *naviguent* les internautes, constitue la *mer intérieure autour de laquelle sont désormais installées toutes les cités*. Les installations portuaires (les réseaux) et la flotte (dispositifs matériels et logiciels de nativitat) sont indispensables, l'essentiel reste expédient l'esprit d'entreprise des marchands, la cohésion des équipages et l'habileté à cartographier en temps réel les flux d'information.

Pierre Lévy.

1. Introducció. Presentació del tema de recerca

El tema de recerca que proposo és estudiar com determinades apropiacions de la tecnologia associada a Internet poden transformar la mobilització social i política local, en contrast amb el seu ús més habitual en els nous moviments socials globals. Per veure-ho, estudio el cas concret de MoveOn¹, una organització política i social independent que opera a través d'Internet als Estats Units. Exposaré com MoveOn mobilitza els seus membres, quines accions els demana, qui i com decideix l'agenda política, però també parlaré de com s'organitza internament aquest grup, com Internet possibilita aquesta organització.

Vaig conèixer l'existència de MoveOn de forma fortuïta, l'any 2003, mentre estava fent de professor ajudant a la Boston Film and Video Foundation. En una sortida programada per enregistrar imatges a Central Square, a Cambridge, vam trobar-nos amb una manifestació contra la intervenció dels Estats Units a l'Iraq. En les entrevistes que vam fer a alguns dels participants es va esmentar el nom de MoveOn i des d'aquell moment vaig començar a interessar-me pel grup i les seves activitats. MoveOn té un ideari polític i du a terme moltes accions per portar-lo a la pràctica: les protestes per la guerra a l'Iraq o les campanyes per evitar el nomenament de jutges ultraconservadors en són dos exemples. MoveOn té una dimensió comunitària que s'expressa tant 'on-line' com a les comunitats presencials 'off-line'. Per això l'estudi el faig des de l'àrea de Boston, a Massachusetts, i concretament sobre membres i grups establerts en aquesta zona i el situo temporalment en els mesos immediatament anteriors i posteriors a les eleccions presidencials del novembre del 2004, fins a finals d'abril del 2005.

Es tracta d'un estudi de cas que tindrà com a elements centrals exposar com un determinat procés d'apropiació d'una tecnologia pot transformar la mobilització social i com l'imaginari d'Internet forma part d'aquest procés, que potencia la participació en la política de nous i vells actors, gràcies també a la dimensió comunitària del fenomen, tant en comunitats virtuals com presencials. Per a fer l'estudi,

analitzaré correus electrònics, llocs web i programes de software, i completaré aquesta anàlisi gràcies a entrevistes als membres i als organitzadors del grup, així com també amb fonts bibliogràfiques pertinents. Finalment, utilitzaré la tècnica de l'observació participant en l'estudi de l'activitat entorn del lloc web i en algunes de les activitats presencials que s'han fet a l'àrea metropolitana de Boston.

Aquest estudi s'emmarca dins dels treballs relacionats amb el concepte de l'apropiació de les tecnologies i dels que tenen a veure amb la mobilització política 'on-line'. Però també queda dins de l'àmbit de l'estudi de les comunitats virtuals i dels mecanismes de formació de l'imaginari d'internet dels usuaris de la tecnologia.

2. Marc teòric

El tema de recerca que proposo és com una determinada apropiació de les tecnologies que incorpora Internet pot transformar la mobilització social i política local en contrast amb el seu ús més habitual en els nous moviments socials globals. Per fer-ho, estudio el cas concret de MoveOn, una organització política i social independent que opera a través d'Internet als Estats Units. En aquest treball vull mostrar com una forma d'apropiació de la tecnologia d'Internet transforma la mobilització ciutadana i els moviments socials, com atrau a nous i vells actors que reivindiquen uns valors diferents dels que ara són els dominants en la societat dels Estats Units i com l'activitat del grup es desenvolupa en el sí, d'una comunitat virtual però també d'una comunitat presencial.

2.1. L'apropiació de la tecnologia Internet introdueix canvis en la mobilització política: els usos de la tecnologia en moviments globals aplicats a l'acció local.

Aparentment Internet facilita l'expansió de la participació en la política sense que això vulgui dir que substitueix altres formes de participació, sinó que incorpora nova gent en aquesta activitat. Si més no, Howard i Jones (2004:118) així ho afirmaven. També posaven de manifest que internet no seria 'una font de canvi radical en les activitats polítiques i en l'accés a la informació política'².

Però si tenim en compte les grans mobilitzacions de Seattle, primer, i d'altres ciutats del món, els moviments antiglobalització s'han encarregat de posar en dubte aquesta afirmació. Aquestes protestes van posar de manifest la gran capacitat de mobilització d'Internet per dur a terme manifestacions i protestes 'off-line' i aconseguir un impacte mediàtic considerable. Unes protestes que inicialment van agafar desprevinguda a la comunitat internacional pel canvi qualitatiu que suposaven en la

forma d'organització. Internet estava contribuint a un canvi significatiu en l'activisme global.

Aquest canvi seria conseqüència de la influència d'Internet sobre l'acció col·lectiva i la variació més fonamental consistiria en el fet que la xarxa atorga als activistes els poders dels mitjans de comunicació de masses (Postmes i Brunsting, 2002) perquè Internet, asseguren, mobilitza a la gent escampant punts de vista i informacions alternatives. Tindríem, doncs el fet que la tecnologia possibilita fer el canvi. Ara bé, tal i com apunta Castells (citada a Fleischman, 2004), apareix també una altra causa que no és pas tecnològica, sinó més estructural. La crisi dels partits polítics i altres institucions estructurades va provocar que els moviments socials optessin per formes d'organització en xarxa i en coalicions més descentralitzades. La combinació d'aquests dos factors va possibilitar el sorgiment de noves formes de mobilització.

L'apropiació d'aquestes tecnologies per part de moviments socials es va produir en els anys 90, aprofitant sobretot la rapidesa, la interconnexió i els baixos costos associats. L'inici d'aquest activisme alguns (Khan, Kellner; 2004) l'han situat el 18 de juny de 1999 amb la manifestació 'Carnival Against Capital!' i que va continuar amb la famosa 'Battle for Seattle' en contra de la reunió de la World Trade Organization el desembre del mateix any. Des de llavors, la utilització d'Internet ha servit com a forma alternativa de mantenir-se informat i de construir noves relacions socials i polítiques. Khan i Keller situen l'emergència de moviments anti-guerra entre 2002 i 2003, bàsicament com a oposició a la política de Bush a l'Iraq i cita grups com MoveOn – encara que aquest grup en realitat va sorgir el 1998 arran de l'escàndol Lewinsky, i posteriorment va adoptar posicions crítiques amb la guerra, entre d'altres- o d'altres com Answer o United for Peace and Justice.

Aquest activisme global - la utilització del correu electrònic, els manifestos 'on-line', campanyes 'on-line' i altres recursos de comunicació- reforçaria altres formes de participació política tradicionals 'potenciant les accions a nivell local' i com 'una forma de donar visibilitat als pensaments i accions dels moviments' (Fleischman, 2004). Les afirmacions de Fleischman venen arran de l'estudi d'un mitjà de comunicació activista alternatiu, el dels Centres de Mitjans Independents o Indymedia, del qual destaca la convergència local-global i la socialització dels recursos tècnics entre d'altres característiques. És un aspecte rellevant per al nostre estudi perquè considera que els recursos tecnològics per a produir informacions a escala global 'aprofiten el potencial d'Internet com a forma inclusiva i participativa' del capital local.

Així doncs, tal i com afirma Rodríguez (2002), 'Internet permite la articulación de los proyectos locales, alternativos o no, conformando protestas globales, que acaban aterrizando en algún lugar (algo que podemos ver sin duda en las recientes

movilizaciones antiglobalización). Estos grupos se organizan a partir de la conexión y coordinación global, de movimientos locales, de grupos dispersos, de alternativas' i afegeix una cita de Castells: 'La conexión global-local, que es la nueva forma de control y de movilización social en nuestra sociedad.' (citada a Rodríguez, 2002).

En l'estudi de cas que aquí es presentarà l'èmfasi es posa en el sentit invers, és a dir, com les formes de mobilització global s'apliquen a escala local. Igualment, i per oposició a l'estratègia capitalista de la 'globalització des de dalt', les 'subcultures d'activistes han intentat promoure la globalització des de baix' (Kahn, Keller, 2004:89) de manera que aquest activisme mediat per ordinador és qualitativament diferent del dels partits polítics i de les formes de mobilització tradicionals. Finalment, conclouen que la política ja està mediada pels mitjans de difusió, els computadors i les tecnologies de la informació i que les subcultures d'activistes 'on-line' s'han materialitzat com un nou espai vital de la política i de la cultura en el qual una ampla diversitat d'individus i grups han utilitzat tecnologies emergents per ajudar a produir noves relacions socials i noves formes de possibilitats polítiques' (Kahn, Keller, 2004:94). Lévy (2002:125) explica, citant un estudi de Mind Share, que els usuaris d'Internet són políticament més actius i estan més ben informats.

Alguns estudis adjudiquen a les tecnologies la promesa d'un món més democràtic, participatiu i igualitari i en la mateixa línia Pierre Lévy (1997:17, citada a Fleischman, 2004), a partir de l'anàlisi de la cibercultura com a 'conjunt de tècniques (materials i intel·lectuals), de pràctiques, d'actituds, de formes de pensament i valors que es desenvolupen conjuntament amb el creixement del ciberespai' aposta per una civilització interconnectada que 'crea noves formes d'agregació social basades en interessos comuns: les comunitats virtuals.

2.2 Les comunitats virtuals

Una bona part d'estudis que es refereixen a les comunitats virtuals citen la definició que en va fer Rheingold (1993):

'Cybercommunity is no just a thing; it is also a process. It is defined by his relationships, its boundaries and many of the essential traits as physical communities, they possess the 'substance' that allows for common experience and common meaning among members'.

La comunitat virtual explícitament determina que la interacció primària entre els seus membres és mediada per ordinador i que no es produeix en un lloc físic determinat sinó a través de mecanismes de comunicació electrònica. Porter (2004) proposa que:

' A virtual community is defined herein as an aggregation of individuals or business partners who interact around a shared interest, where the interaction is at

least partially supported and/or mediated by technology and guided by some protocols or norms.'

i la considera una definició més inclusiva perquè incorpora l'element de 'socis en els negocis', perquè també pren en consideració comunitats la interacció de les quals no és exclusivament mediada per ordinador, perquè incorpora qualsevol forma d'interacció mediada per la tecnologia –permetent que la definició segueixi essent vàlida en un entorn tecnològic canviant- i finalment, perquè incorpora l'element de les normes i protocols que els antropòlegs consideren molt rellevants en l'estudi de qualsevol tipus de comunitat.

Riddings i Gefen (2004) asseguren – citant a Furlong, 1989; S. G. Jones, 1995; Wellman et al., 1996- que una de les principals raons per la qual una persona forma part d'una comunitat virtual és per tenir accés a informació, perquè juntament amb el coneixement es considera un actiu valuós.

Flichy (2001:8) posa de manifest que quan es van fer les primeres proves i els primers experiments de comunicació entre ordinadors connectats en xarxa, les conclusions d'aquells estudis apuntaven que

'They will be communities not of common location, but of *common interest* (...) The impact of that fact will be very great both on the individual and on society. First, life will be happier for the on-line individual because the people with whom one interacts most strongly will be selected more by commonality of interests and goals than by accident of proximity. Second, communication will be more effective and productive, and therefore more enjoyable.'

Segons Jones (2003) la retòrica que envolta l'ús d'Internet fa servir la promesa d'un renovat sentit de comunitat. Fernback (Jones, 1998: 40-41) interpreta que Rheingold proposa que els humans construïm comunitats al ciberespai perquè no som capaços de fer-ho enlloc més perquè 'el valor simbòlic de la comunitat virtual és suficient per sostenir-nos en una era en què la construcció de la comunitat física està compromesa per la desconfiança, la por o la indiferència cap als nostres veïns.' Fernback sosté que ideològicament 'la comunitat virtual emfasitza una creença compartida en els valors de la llibertat d'expressió, l'individualisme, la igualtat i l'accés lliure –els mateixos interessos simbòlics que defineixen el caràcter de la democràcia dels Estats Units.' També considera que des del punt de vista de l'experiència, la comunitat en el ciberespai pot portar a 'un esperit comú i a un aparent lligam social' i que, a més, la comunitat pot ser purament d'ús (usuaris, per parlar sobre un tema concret, per exemple) o bé pot promoure l'acció política real.

2.3 L'imaginari com a marc d'acció pels usuaris

Flichy (2002) assegurava que l'imaginari tècnic no és accessori, que és 'una de les formes de construir una identitat col·lectiva, de trencar amb els models existents i de legitimar la nova tècnica i mobilitzar els diferents actors.' Tal i com diu Vayreda (2004:21), l'imaginari comunitari constitueix el marc d'acció dels usuaris/usuàries amb les tecnologies (generant expectatives i aportant sentit a les seves apropiacions) i, per tant, el marc d'interpretació per al científic social (en veure's obligat/da a respondre als seus reptes). O millor dit, el punt de mira dels investigadors/es i teòrics socials que ens interessem per les comunitats virtuals hauria de ser aquest diàleg que, quotidianament, els internautes lliuren amb els dispositius de la CMO de molts a molts, l'imaginari constituït.

Tornant a Flichy (2001:115), explica que a partir del 1993 Internet està en la fase d'evolució de la comunicació de masses, i des d'aquest moment l'imaginari dels usuaris s'inspira de les utopies dels creadors de la tecnologia però experimenta unes transformacions. En la seva opinió, Rheingold proposa un dels mites fundacionals d'Internet en inserir la comunitat electrònica dins de la societat. El canvi d'escala social modifica la situació. Llavors, la comunicació informàtica proposa a la societat dels Estats Units la realització a gran escala de les noves relacions de comunicació que fins aleshores només havien experimentat petits grups.

'En devenant un nouvel internaute, on ne devient pas seulement un utilisateur d'informatique de réseau, d'outils de communication ou de recherche d'informations, on pénètre aussi dans un autre monde social où les rapports entre les individus sont égaux et coopératifs, où l'information est gratuite. Certes, ce discours est en partie mystificateur, la société n'est pas un cybercampus. Des inégalités de compétence vont apparaître, beaucoup plus fortes que dans le monde académique. Le principe de la gratuité va s'estomper. Ces discours ont donc une forte composante mystificatrice, ils sont à la base de cette idéologie d'Internet qui séduit, mobilise et masque le fonctionnement réel de la nouvelle technologie. Mais le modèle initial va aussi perdurer. Des forums grand public vont se mettre en place, des informations collationnées par les universités vont être consultées par des utilisateurs variés, des individus ordinaires vont créer des sites où ils présenteront des contenus parfois de grande valeur. L'utopie initiale perdure sous une autre forme' (p.115).

Aquesta modificació que es produeix de l'imaginari opera a través de la construcció de la identitat del grup social i també pel fet que aporta recursos que es poden 'reinvertir' en nous projectes. Molts trets d'aquest imaginari es corresponen amb la societat dels Estats Units, tal i com apunta (2001:257): 'la frontera, la comunitat i l'individualisme', que a la vegada considera que es tracta de temes universals però precisa que

'Se connecter à Internet où que l'on soit sur la planète, c'est d'une certaine façon se brancher sur la modernité et sur le pays qui la symbolise le mieux' (p.258).

El que resulta interessant de Flichy respecte d'aquest estudi és el fet que amb la seva proposta de l'imaginari explica com es legitima aquesta nova tecnologia i la mobilització de nous actors, i com l'imaginari com a part essencial del procés transformador.

2.4 L'apropiació de la tecnologia i el guió que incorpora

Nancy Baym (2003) assegura, tot manllevant de Giddens, que 'els participants s'aproprien de les regles i els recursos de fonts d'influència preexistents gràcies a la interacció social. Basen les apropiacions en les percepcions dels membres de les regles del grup per estructurar la discussió i també el contingut i els models d'interacció de grup. Més que veure els participants en la comunicació mediada per ordinador operant en formes imposades per les normes i recursos disponibles, l'apropiació implica que els participants trien sobre el que hi ha disponible a vegades utilitzant-ho en formes inesperades, a vegades no utilitzant algunes de les possibilitats. Cada tecnologia porta inherent un 'guió' conformat per les assumpcions sobre els contextos d'ús respecte d'aquesta tecnologia que en fan el seus creadors.

Els dissenyadors inscriuen aquestes representacions en les eleccions tecnològiques que duen a terme en construir la tecnologia, que incorpora unes 'promeses'. El concepte d'apropiació o de domesticació incorpora la idea que els usuaris són agents actius en l'ús i el consum de la tecnologia i aquest ser actius es tradueix també en el fet que es tracta d'una activitat creativa i productiva. En aquest procés de domesticació o apropiació, la tecnologia i l'usuari es transformen mútuament.

3. Objectius i justificació

L'estudi d'aquest cas vol presentar com determinades apropiacions de les tecnologies que incorpora Internet poden transformar les formes de mobilització política i social. I més concretament, com s'apropia d'una determinada tecnologia utilitzada habitualment en la mobilització a escala global per aplicar-la a escala local i com aquest procés d'apropiació d'una tecnologia i l'imaginari d'Internet formen part del procés transformador. Igualment, es tracta de descriure quines són les promeses que incorpora aquesta tecnologia i com sedueixen als individus i exposen les actituds, les creences i les expectatives dels tecnòlegs, dels creadors, dels ideòlegs i dels usuaris i com es potencia la participació en la política de nous i vells actors.

Com a objectius secundaris del treball podem esmentar:

- Descriure les noves accions de mobilització social i política més rellevants que implica aquest procés.
- Mostrar com es complementen les accions 'on-line' i 'off-line'
- Identificar les eines que faciliten la transformació de la mobilització política.
- Mostrar amb quins arguments MoveOn presenta internet com una eina útil per superar la crisi del sistema polític.
- Amb quins recursos es legitima mostrant-se com una font d'informació creïble.
- Com MoveOn decideix la seva agenda política i qui la decideix.
- Quina és la dinàmica d'una campanya concreta.

En aquest treball hi entren en joc, doncs, els mateixos principis de la ciberdemocràcia i la potenciació de la recuperació de l'espai públic. L'observació també ens mostrarà com els usuaris s'apropien de determinades tecnologies d'Internet per a la consecució dels seus objectius i com els individus aïllats s'agrupen en formacions similars a les que podrien representar les comunitats virtuals.

L'interès del treball rau el fet que ens permet observar de primera mà un cas de com l'apropiació de determinades tecnologies transforma la materialització de la mobilització social i política, adoptant per a l'acció a l'àmbit local formes habitualment associades als moviments socials globals. També és interessant el fet que se suggereix l'existència d'una comunitat virtual i com aquesta idea de comunitat és la que dóna poder a l'individu per a poder transformar la societat. Finalment, un altre punt d'interès és observar com els artefactes sociotècnics creats pels organitzadors són els que permeten organitzar una comunitat 'on-line' que és activa tant a la xarxa com a les respectives comunitats presencials.

Els destinataris principals de l'estudi es troben dins de la comunitat científica, sobretot en els àmbits de la comunicació mediada per ordinador, la mobilització política per internet, les comunitats virtuals i les tecnologies de la informació, però també per aquells relacionats amb l'etnografia, la política i la sociologia. Però no es limiten a l'àmbit acadèmic perquè també pot ser d'interès per a grups polítics, organitzacions socials diverses, institucions o periodistes. Finalment, també es pot pensar en què, per les implicacions que la xarxa internet cada vegada més té sobre la vida de les persones pot ser d'interès per al públic en general, per aquesta barreja de política, activisme social, comunicació i actualitat.

4. Metodologia

4.1. Aproximació teòrica

Seguint la proposta feta per Foot i Schneider (2002) he considerat la unitat d'anàlisi com una web-esfera (que ha estat conceptualitzada no només com una col·lecció de websites sinó com un conjunt de recursos digitals dinàmicament entrellaçats i amb una certa rellevància entorn d'un determinat concepte). Tal i com van indicar en la seva proposta d'unitat d'estudi, un marc temporal i una orientació cap a un objecte compartit defineixen aquesta unitat d'estudi. El dinamisme d'aquest objecte ve donat pel fet que a mesura que es fa la recerca sempre es van afegint noves planes web i nous enllaços d'una banda i de l'altra pel fet que el mateix conjunt va evolucionant per ell mateix, per la seva pròpia condició.

Bennet (2003) també va considerar que per poder copsar les propietats de la política basada en les comunicacions cal resistir la temptació de contemplar l'objecte d'estudi des de la perspectiva particular de les organitzacions o bé dels temes tractats; en la seva opinió, 'la xarxa dinàmica esdevé la unitat d'anàlisi en el que la resta de nivells (organitzacional, individual, polític) poden ser analitzats de la forma més coherent'. (2003:154). També és interessant tenir en compte el fet que, a vegades, l'anàlisi d'una realitat es pot fer de forma més completa si es fan servir diferents tècniques a l'hora d'aplicar aquesta anàlisi. Així, tal i com va suggerir Thomsen (1998), he utilitzat entrevistes qualitatives i descriptives, així com l'anàlisi del contingut dels missatges. Igualment, no cal perdre de vista tampoc les limitacions d'aquest tipus d'anàlisi, que no permet establir una confiança i una seguretat estadística.

4.2. Com vaig entrar en contacte amb MoveOn

Vaig conèixer l'existència de MoveOn de forma fortuïta, la tardor de l'any 2003, mentre estava fent de professor ajudant a la Boston Film and Video Foundation. En una sortida programada per enregistrar imatges a Central Square, a Cambridge, vam trobar-nos amb una manifestació contra la intervenció dels Estats Units a l'Iraq. En les entrevistes que vam fer a alguns dels participants es va esmentar el nom de MoveOn i des d'aquell moment vaig començar a interessar-me pel grup i les seves activitats. Malhauradament, el material audiovisual d'aquella sessió ja no es conserva.

El següent pas en l'exploració de MoveOn va ser fer un seguiment de les seves activitats a través del seu lloc web i em vaig apuntar com a membre arran d'una vigília que es feia contra la guerra a l'Iraq a Coolidge Corner. A partir d'aquí vaig anar rebent informació puntual gràcies als correus electrònics.

L'entrada en contacte amb persones reals del grup el vaig fer a partir de la derrota electoral de les presidencials del 2004, quan es van convocar via web un

seguit de festes a cases particulars per parlar de quins eren els temes que preocupaven a la gent i de quines estratègies calia adoptar per 'tornar el govern del país al partit demòcrata'. Dues reunions presencials i un intercanvi de correus van aportar una valuosa informació que ha servit per validar allò que l'observació i l'anàlisi dels correus i els llocs web ja posaven de manifest.

4.3. Metodologia de treball

El plantejament d'aquest treball és una aproximació qualitativa a l'objecte d'estudi i per fer això vaig establir un procés de recollida de dades rellevants per a l'anàlisi de la webesfera de MoveOn aproximadament un any abans de les eleccions presidencials del 2004 i fins a finals d'abril del 2005.

La recollida de correus electrònics va ser la primera tasca que vaig endegar, ja que podien aportar un material qualitatiu de primer ordre respecte de l'activitat de MoveOn, per a l'estudi de com organitza les campanyes i quines eines utilitza per fer-ho. La recollida de correus electrònics implicava donar-se d'alta com a membre de MoveOn, però a la pràctica no representa cap més obligació. De fet, es pot considerar com una feina de recollida i observació. Més endavant, també vaig recollir i conservar alguns correus entre els membres d'un grup que es va formar a Brookline, a l'àrea metropolitana de Boston.

Aquest era el primer element de la web-esfera però calia afegir-hi també l'estudi del web de MoveOn del qual n'he recollit textos, enllaços, captures de pantalla i tots aquells elements que podien ajudar en la descripció del lloc web. La recollida de textos l'he fet en diferents etapes del procés de confecció d'aquest treball, a mesura que apareixien aspectes rellevants per poder il·lustrar els meus arguments, igual com he fet amb els correus. Així, per exemple, en el proper capítol es descriu una campanya concreta basada en una sèrie de set correus enviats durant el mes d'abril del 2005; o, la descripció del software que es fa servir per explicar com es tria l'agenda política es va fer recollint textos en diferents dates del 2005, quan es va iniciar la polèmica sobre el nomenament de jutges.

Igualment, he analitzat el funcionament de determinats mecanismes de software i dels quals he inclòs una descripció en el capítol següent. També han estat una part d'aquest estudi, les entrevistes que o bé vaig fer a diversos membres del grup de Brookline o bé he recollit de diferents mitjans i que reflecteixen opinions, creences i esperances tant dels organitzadors del lloc web com dels seus usuaris. Finalment, cal considerar l'observació participant no només a Internet sinó també sobre el terreny, a Brookline, a l'àrea metropolitana de Boston.

A part cal considerar la inclusió com a fonts documentals d'aquest treball articles de premsa i altres fonts bibliogràfiques, sobretot des del punt de vista que són un element essencial pel que fa a l'imaginari, a les promeses i als actors que construeixen aquest imaginari i que considero que també formen part del marc i del context de l'estudi.

5. La webesfera de MoveOn.org

5.1. Què és MoveOn?

MoveOn es presenta dient que treballa per recuperar l'interès de la gent normal i corrent cap a la política:

'MoveOn is working to bring ordinary people back into politics'³

així mateix, també afegeix al seu web que:

'MoveOn is a catalyst for a new kind of grassroots involvement, supporting busy but **concerned** citizens in finding their political voice.'

en un context en què el sistema es mou al voltant de les grans fortunes i dels grans mitjans de comunicació i on molts ciutadans són deixats de banda. Per això consideren que els fonaments de la democràcia estan en perill:

'When it becomes clear that our "representatives" don't represent the public, **the foundations of democracy are in peril.**'

De l'anàlisi de la seva activitat veurem que es tracta d'una organització política i social independent que opera a través d'Internet als Estats Units. El seu objectiu és promoure moviments de base a les comunitats per a la defensa de causes concretes, creant campanyes d'opinió, organitzant accions i informant una comunitat 'on-line' que agrupa a més de dos milions d'activistes, per aconseguir canvis polítics concrets. Això MoveOn ho concreta de la següent manera:

' Our nationwide **network** of more than 2,000,000 online activists is one of the most **effective** and **responsive** outlets for **democratic participation** available today. [...] When there is a disconnect between broad public opinion and legislative action, MoveOn builds electronic advocacy groups. Examples of such issues are campaign finance, environmental and energy issues, media consolidation, or the Iraq war. Once a group is assembled, MoveOn provides information and tools to help each individual have the greatest possible impact.'

La seva agenda política ve marcada, entre d'altres aspectes, doncs, per l'oposició a la guerra a l'Iraq, la recuperació del protagonisme polític dels ciutadans, fer fora els republicans del poder i elegir polítics que impulsin polítiques més progressistes i que siguin responsables davants dels seus electors de les decisions que prenen.

MoveOn assegura que està format per persones individuals que volen aconseguir la realització d'uns interessos compartits:

'At MoveOn, every member has a voice in choosing our shared direction.'

Això és, per a MoveOn el seu paper és fer que cada individu tingui alguna cosa a dir en els objectius compartits pels membres de l'organització. Com mostraré més endavant, això fa possible que l'acció, la veu i els esforços individuals dels seus membres tinguin un pes i un efecte real en la societat dels Estats Units.

En el seu web també asseguren que les propostes sobre els temes i les estratègies les fan els seus membres i l'organització les adopta com a pròpies i com a prioritàries:

'Using our ActionForum software, you can propose issue priorities and strategies. Others will see and respond to your suggestions, and the most strongly supported ideas will rise to the top. We adopt the issues that rise to the top as our campaign priorities. In 2000, for example, our members chose campaign finance reform and protection of the environment as our two top issues. In 2003, Iraq and media reform rose to the top. We'll also continue take the initiative to organize quick action on other timely issues as they arise.'

Com posaré de manifest més endavant, MoveOn es basa en l'activisme via Internet de persones individuals –ells mateixos es defineixen com activistes on-line- que s'agrupen per dur a terme accions col·lectives a les seves comunitats gràcies a un grup central organitzador i facilitador de les accions.

Aquest grup organitzador gestiona el lloc web, un comitè d'acció política, accions de registre de votants i campanyes publicitàries, entre d'altres coses. També dóna informació, estableix pautes i protocols d'actuació i posa a l'abast dels membres del grup eines informàtiques que faciliten l'activisme de persones individuals a les seves comunitats gràcies al web i al correu electrònic.

Independentment del fet que cada comunitat pot engegar accions pel seu compte, detallaré com MoveOn demana la participació dels seus membres en accions concretes per a cada objectiu que es proposa. També explicaré com aquestes demandes tant pot ser que siguin accions a la xarxa (enviament de correus electrònics, recollida de fons via Internet, peticions concretes omplint formularis en webs) com que plantegin accions a les comunitats. Als pobles i ciutats s'organitzen manifestacions,

accions informatives porta a porta, reunions, visionats de documentals en cases particulars que serveixen per debatre temes i discutir estratègies, vendes de pastissos per recaptar diners, trucades a les oficines de congressistes o senadors per fer peticions concretes o mostrar l'acord o desacord amb lleis que s'estiguin debatent a les cambres legislatives per posar uns quants exemples.

5.2. La història de MoveOn

El web de MoveOn explica que aquesta organització va ser fundada per Joan Blades i Wes Boyd, dos emprenedors de Silicon Valley. Segons s'explica al web, tot i que cap dels dos tenia experiència en política, compartien la profunda frustració amb les guerres partidistes de Washington D.C. i la pèrdua d'atenció sobre els temes 'realment importants' per al país durant el procés d'impeachment' de Bill Clinton, tal i com es recull en la nota de premsa que es va fer pública en iniciar la campanya, el setembre de 1998, en què apareixi una de les primeres definicions de MoveOn:

*'Censure and Move On is a bipartisan group of concerned citizens organizing around a single issue: speedy resolution of the Lewinsky sex scandal. We are not affiliated with or funded by any other organization. The vast majority of the American public understand that a continuing obsession with this scandal will do great damage to our institutions, our economy, and our power and prestige in the world. We expect our representatives to understand this as well, and show real leadership.'*⁴

El 18 de setembre de 1998, van llançar una petició 'on-line' per a 'Censure President Clinton and Move On to Pressing Issues Facing the Nation'. Tal i com descrivien a la mateixa nota de premsa, la plana web de petició només feia una clara i directa petició

*'The petition web page simply states the Congress must, 'Immediately Censure President Clinton and Move On to pressing issues facing the country.'*⁵

En la nota de premsa s'explica genèricament que la petició es va fer 'on-line'. D'una banda, es va construir una plana al lloc web de www.moveon.org on s'allotjava l'escrit de petició. Per fer efectiva la petició només calia prémer un botó allotjat en aquesta plana. Aquí mateix hi havia un seguit d'instruccions per enviar correus electrònics de la campanya a amics o associats així com també instruccions per participar-hi més activament. A la pràctica, això vol dir que utilitzant el correu electrònic o la plana web indistintament es va fer arribar als correus electrònics dels congressistes una quantitat de correus electrònics inusualment alta:

'In the campaign's first two weeks, by mediating constituent feedback, *MoveOn.org* has delivered over 250,000 emails and over 20,000 hardcopy pages of constituent comments directly to House members and to the President. The campaign has also helped constituents make over 30,000 phone calls to their local district offices.'⁶

El mateix web recull una descripció de la reacció: Amb qüestió de pocs dies centenars de milers de persones es van afegir a la petició, gràcies a l'aplicatiu de la plana web de MoveOn o bé gràcies als correus electrònics rebuts per part d'amics o associats. L'expansió del correu electrònic va funcionar com una reacció en cadena: uns quants amics envien uns quants correus i els receptors, a la vegada, repeteixen l'operació. El resultat és que en pocs dies centenars de milers de persones havien enviat la petició als congressistes i als seus representants polítics gràcies a les instruccions recollides al web.

'When Joan Blades and Wes Boyd, husband-and-wife software developers in Silicon Valley, set out on the Internet to protest the congressional impeachment process last fall, they had no idea what they were unleashing. Within days, the couple had generated 500,000 electronic petitions, so many that they had to be parceled out to avoid choking the computer servers on Capitol Hill. When they put out a plea for campaign contributions to help defeat lawmakers who pushed for impeaching President Clinton, they got back an astounding \$13 million in pledges for the coming year. *It's a sign, political experts say, that the Internet is a new wave in politics, one that could rival or surpass the impact of TV.* From the Nixon-Kennedy debate in 1960 to present-day negative ads, TV remade political discourse into an exchange of sound bites and drove up the cost of campaigning. The Internet holds the potential to counter both those effects.'⁷

MoveOn ha anat creixent amb el temps. En el lloc web s'explica que posteriorment s'hi han afegit altres iniciatives:

'The MoveOn Peace campaign was founded independently by Eli Pariser, a Maine native and recent graduate of Simon's Rock College of Bard. In the days following September 11th, 2001, he launched an online petition calling for a restrained and multi-lateral response to the attacks, which was quickly signed by more than half a million people. Eli joined forces with MoveOn soon afterward, and is now MoveOnPAC's Executive Director'⁸

5.3. Personal i estructura legal

MoveOn assegura que disposa d'un equip de persones relativament reduït que gestiona els temes organitzatius, i que són els últims responsables de tot plegat:

- Joan Blades confundadora, membre del consell d'administració i voluntària.
- Wes Boyd, cofundador i president de MoveOn, voluntari.

- Carrie Olson, responsable d'operacions.
- Eli Pariser, director executiu (anteriorment responsable de campanyes internacionals).
- Tom Matzzie, director a Washington. Aquests són els que surten esmentats a la seva plana web (a l'apartat de preguntes més habituals).

Juntament amb aquests, hi ha o hi ha hagut Peter Schurman que va treballar com a director executiu; Zack Exley era director de projectes especials abans d'anar a treballar per a la campanya de Howard Dean, i posteriorment va ser el director de campanya de John Kerry; Michael Kane va treballar com a webmestre i dissenyador de l'arquitectura del web i és responsable de les campanyes de correus electrònics, de la base de dades i de la seguretat del lloc web: John Hlinko ha treballat en diverses ocasions per a MoveOn com a responsable de premsa en diferents campanyes concretes. A més, cal tenir en compte que existeix un equip de persones voluntàries que col·laboren directament amb els diferents projectes.

Des del punt de vista organitzatiu Move On funciona gràcies a tres entitats:

'The MoveOn family of organizations consists of three entities. [MoveOn.org](#), a 501(c)(4) organization, primarily focuses on education and advocacy on important national issues. [MoveOn PAC](#), a federal PAC, primarily helps members elect candidates who reflect our values. And [MoveOn.org Voter Fund](#), a 527 organization, primarily educates voters on the positions, records, views, and qualifications of candidates for public office.'

Responen a necessitats del sistema legal dels Estats Units, bàsicament del requeriments de l'Internal Revenue Service (IRS) –Hisenda- i de la Federal Election Commission (FEC) –una mena de Junta Electoral Central-.

Move On Voter Fund es cuida de publicitat i promoció i totes aquelles activitats encaminades a convèncer els votants de les posicions, els punts de vista, del currículum i de les qualificacions dels candidats que es presenten a càrrecs públics. És una organització de les que s'agrupen sota l'epígraf 527 (c) de l'IRS i es regeix per les normes de la Federal Election Commission sobre els comitès electorals. És un organisme semblant a Republican National Comitee, el Democratic National Comitee o altres organismes com John Kerry for President Inc., o Bush-Cheney '04. Aquestes organitzacions tenen limitacions a l'hora de recaptar i gastar diners en les eleccions federals.

MoveOn.org és una organització que s'agrupa sota l'epígraf 501(c)(4), que es correspon a aquelles que poden recollir diners i donar suport a causes determinades.

Pot actuar com un grup de pressió per aconseguir canvis legislatius però no pot intervenir en campanyes polítiques en suport o en oposició de candidats concrets.

Els comitès d'acció política (PAC) son eines que bàsicament serveixen per ajudar en l'elecció de determinats candidats que reflecteixin els valors de l'organització. Són organismes regulats federalment que permeten que negocis, organitzacions o grups de ciutadans preocupats puguin fer contribucions als candidats. Per llei, negocis i organitzacions no tenen permès contribuir directament als candidats, però amb la formació de Comitès d'Acció Política es pot fer. Sota les lleis de la Federal Elections Commission, els candidats que es presenten a càrrecs federals poden acceptar contribucions individuals fins a 2.000 dòlars per elecció. Els PAC poden acceptar contribucions de fins a 5.000 dòlars anuals:

'Many of our current national leaders actively disregard public opinion and common sense, recklessly placing the interests of their big-money donors ahead of the good of our society. For these politicians, our only alternative is electoral action. It's time for **a change in leadership**. We need **more new talent** and **new vision**. Broadening public support for congressional campaigns will be key in making this possible. Through the MoveOn Political Action Committee, more than 10,000 everyday Americans together contributed more than \$2 million to key congressional campaigns in the 2000 election, and more than \$3.5 million in 2002 election.'

A efectes d'aquest treball els analitzaré conjuntament bàsicament perquè totes tres, des dels respectius àmbits d'actuació responen a la mateixa estratègia i als mateixos objectius comuns.

5.4. Finançament

MoveOn es financia per les aportacions voluntàries dels seus membres. No hi ha quota d'entrada ni es paga cap quota mensual per formar part d'aquest grup:

'Because MoveOn.org has only a tiny staff, our basic operating costs are very low. You can [support our work](#) with a secure online contribution. Almost all of our funding comes through these donations from people like you.'

MoveOn, tal i com es pot veure a la seva plana web, ha posat en marxa mecanismes electrònics perquè els membres que voluntàriament vulguin contribuir al sosteniment de les activitats de MoveOn ho puguin fer. Es tracta d'una pràctica habitual als Estats Units en diferents àmbits. Per posar un exemple, la televisió pública rep una part important del seu pressupost de les donacions que fan persones individuals que formen part de l'audiència. Aquests mecanismes són un sistema de

pagament segur per a targeta de dèbit o de crèdit via internet. Puntualment, sobretot en èpoques que coincideixen amb campanya electoral també ha rebut generoses contribucions de persones vinculades al partit demòcrata o que tenen afinitat amb el partit demòcrata.

Precisament l'editor d'Alternet.com, Don Hazen considera que una de les raons de l'èxit de MoveOn és el fet que no tenen una dependència econòmica.

' Another MoveOn innovation that is changing the nature of political organizing is its aggressive effort to raise money to buy paid media and make inroads into a communications front historically dominated by the corporate media. In December 2002, MoveOn members contributed more than \$300,000 in just two days – far exceeding the organization's expectations – to purchase antiwar ads in The New York Times.⁹

Però, a més, el fet que són capaços de recaptar el que es coneix com 'hard money' entenent per això donacions de particulars que no són esporàdiques sinó que es repeteixen any rere any. Ara bé, les contribucions que fan els membres i altres persones particulars no estan renyides amb donacions que fan també empreses, universitats i persones a títol individual i que es podrien classificar com a 'grans fortunes' (veure figura següent) com les aportacions de George Soros o la productora d'Steven Spielberg, entre d'altres.¹⁰

MoveOn.org Top Contributors, 2004 Cycle

[RETURN TO TOP 50 LIST](#)

Top Contributors	
Soros Fund Management/George Soros	\$2,601,000
World Savings & Loan	\$2,505,014
Peter B Lewis/Progressive Corp	\$2,500,000
Shangri-La Entertainment/Steve Bing	\$971,777
Retired	\$387,481
Antidote Films	\$251,000
JPS International/Proflowers.com	\$200,000
DreamWorks SKG	\$100,200
Cullman Foundation/Cullman Ventures	\$100,000
Shout! Factory	\$100,000

HOW TO READ THIS CHART:

This chart lists the top donors to these committees during the 2004 election cycle.

Contributions may come from the organizations themselves or its individual members or employees or owners, and those individuals' immediate families. Organization totals include subsidiaries and affiliates.

NOTE: For ease of identification, the 527 organization names used in this section are those of the connected organization, rather than the official name of the 527 account. For example, the "NEA Fund for Children and Public Education" is simply listed as "National Education Assn."

El mèrit ha estat aconseguir posar en marxa una màquina recaptadora que és capaç d'unir petites donacions de milers de persones i aconseguir superar els objectius proposats en més d'una ocasió pel que fa a la recaptació de fons,

5.5. Activistes a un clic

L'èxit de la primera campanya va raure en l'habilitat tècnica en el domini del mitjà internet i les seves possibilitats coincidint amb un moment polític en què la veu de molts ciutadans no quedava reflectida en cap gran mitjà de comunicació, massa àvids per explotar comercialment l'escàndol Lewinsky. La petició era una oportunitat per fer sentir la veu de milers de persones anònimes que fins llavors no havien tingut veu.

'Last December, at a Harvard University conference on online politics, Joan Blades held forth on *her vision for the Internet*. She spoke about *returning power to ordinary citizens, moving politics beyond confrontation and the glories of community*. It struck some of us in attendance as fuzzy-wuzzy. When she finished speaking, Rich Galen of GOPAC cracked, "Kumbaya.org," and the back of the room collapsed in laughter. We're not laughing now. MoveOn.org, run by Blades and her partner Wes Boyd, raised \$250,000 in a five-day burst before the June 30 FEC filing deadline. That crushed the record for online fundraising. But the way they did it may be far more significant than the amount.'¹¹

Així, aquest primer pas va proporcionar un dels grans actius de MoveOn, des del punt de vista tècnic: una base de dades que permet ordenar els seus membres per codis postals.

'Because signers have provided zip codes, database technology has enabled *MoveOn.org* to automatically sort supporters by Congressional district, and thereby apprise Representatives of signatures and comments from their specific constituents.'¹²

Un portaveu de MoveOn, John Hlinko, assegurava el 1998:

'Only a year ago, this kind of effort would have been impossible, [...] However, the growth of the online community has finally created the critical mass of 'wired' voters necessary to have an electoral impact. And, the power of the Net has enabled us to create a 'smart' system, one which affords us the mobilizing power of a far larger, wealthier organization.'¹³

Un 'sistema intel·ligent' que proporciona la capacitat de mobilització d'una gran organització, el poder de la xarxa Internet i el creixement de la comunitat 'on-line', que ha proporcionat la massa crítica necessària de persones, són les bases 'tècniques' necessàries d'aquesta organització política independent.

Un altre element bàsic és el fet d'entendre Internet com un sistema de comunicació de doble via, d'emissió i recepció. A diferència dels mitjans tradicionals (ràdio, televisió), que són unidireccionals amb una audiència passiva, MoveOn considera que els seus membres no són una audiència passiva, sinó que són actius i que a la vegada que són receptors són també emissors, tal i com ha explicat un dels seus cofundadors:

'We have a very quick and accurate feedback mechanism with our membership. We try to model a style of leadership where **deep listening** and reflection of the concerns of the membership are the source of our **collective power** and **effectiveness**. We see ourselves as offering a service, not ... telling people what to do. If people appreciate the service, we'll do well and have an impact together.'¹⁴

Així d'una banda, assegura que la decisió sobre els temes que es tracten no va de la cúpula a la base sinó que funciona de la base a la cúpula. Més endavant explicaré detalladament com funciona aquest mecanisme de software anomenat Action Forum Software, incorporat al seu web. Aquest programa permet als membres de MoveOn proposar temes i puntuar-los en funció del seu interès. Aquest sistema situa els temes amb més alta puntuació al capdavant de la llista i és al voltant d'aquests temes que l'organització de MoveOn organitza la campanya.

De l'altra hi ha la capacitat de convertir activistes 'cibernètics' en activistes a les comunitats en les que viuen.

'MoveOn's most dramatic achievement was to turn its Internet machine – focused on petitions, emails to policy makers and raising and distributing money to political candidates – into face-to-face activism and grassroots media buying, the kind of activities that make politicians in this country sit up and take notice.'¹⁵

Aquesta capacitat de convocatòria i mobilització ha de respondre a unes promeses concretes, al poder de seducció no només d'una tecnologia, sinó de la possibilitat de participar de forma directa en accions que tinguin un impacte real i efectiu en la vida de les persones que hi prenen part, i per tant, en la vida política del país. La possibilitat de prendre part en un canvi real. Així ho manifestava Bob Muehlencamp, creador de Labor Against the War, quan assegurava que el que a la gent li agrada de MoveOn és la sensació de tenir

'a **direct line to god**. There is **no big bureaucracy**. You make a contribution, you sign something and **you get immediate action**.'¹⁶

Finalment, un altre trumfo a favor de l'èxit de MoveOn és que va dirigit a persones normals i corrents, persones reals, que es poden trobar a cada comunitat. La **implicació** dels membres de MoveOn habitualment comença gràcies a correus electrònics rebuts per part d'amics, persones properes o familiars. De fet, la connexió amb MoveOn no només arriba per persones dins d'un cercle de confiança familiar sinó que també arriba gràcies a cercles de persones amb interessos compartits.

Així va ser com va començar la primera campanya, i així ho van confirmar diversos membres de MoveOn en la reunió que vam mantenir en una trobada en una casa de Brookline, a Massachusetts. Tot i provenir de diferents punts de l'àrea metropolitana de Boston, alguns havien rebut els correus gràcies a amics o veïns, i d'altres, perquè participaven en grups que treballaven contra la guerra o en favor d'organitzacions que donaven suport al partit demòcrata per posar un parell d'exemples.

Joan Neils, de la Universitat de Washington, que ha fet un estudi¹⁷ sobre l'estratègia de MoveOn, considera que una clau de la seva efectivitat és la capacitat que té de presentar-se com una entitat creïble i en la que es pot confiar. Tal i com assegura Neils, aquesta credibilitat la guanya a partir de la possibilitat de validació de la informació que proporciona. Tant als webs com en els correus electrònics que envia sempre cita les fonts i sovint completa la informació amb enllaços directament a les fonts. Evidentment, el fet que la introducció al grup provingui de persones de confiança també ajuda a consolidar aquesta qualitat de cara als seus membres.

Tot seguit presento una mostra del que és una de les seves campanyes de mobilització començant gràcies al mecanisme del Fòrum i seguint pels correus electrònics i acabant per les accions presencials en el sí de cada comunitat.

5.6. Una campanya en deu dies

El que passo a descriure ara és un exemple real de com MoveOn organitza via Internet una campanya de mobilització entre els seus membres. Veurem com amb una sèrie de set correus electrònics en un període de deu dies s'aconsegueix la mobilització de milers de persones per una causa concreta. En aquest cas, davant la intenció de la majoria republicana al Senat de trencar les normes de la cambra per permetre la nominació de jutges més proclius a les tesis republicanes MoveOn organitza una campanya per evitar que això passi. La majoria republicana vol eliminar una opció coneguda com 'Filibuster', que en essència permet bloquejar, amb un nombre de vots suficient, determinades accions de la majoria.

Una vegada decidit un tema, en aquest cas, evitar que es trenquin les normes del Senat per al nomenament de jutges, l'equip directiu de MoveOn planifica i dissenya una campanya d'acció.

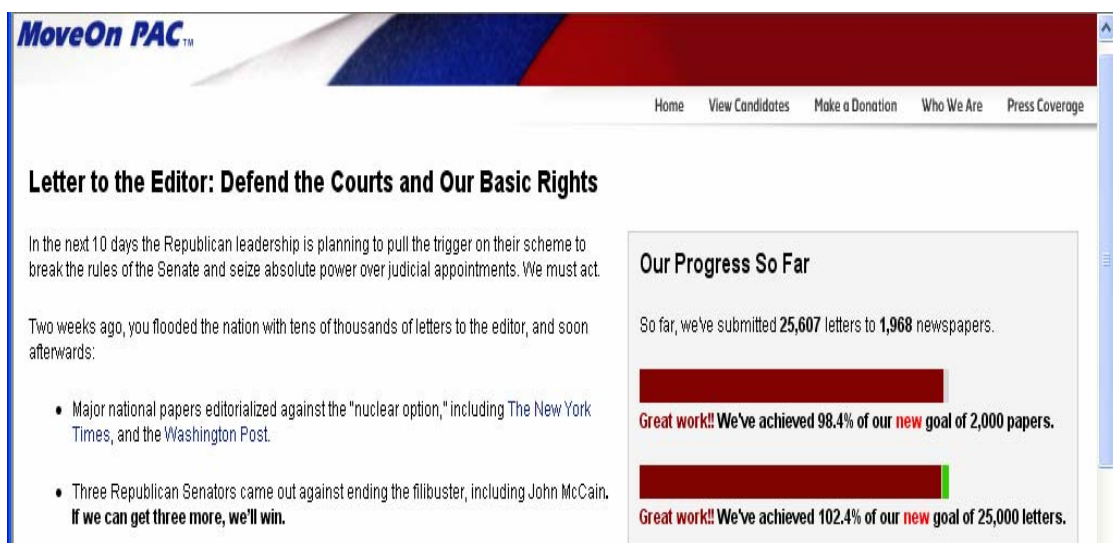
L'acció es comunica als membres gràcies al correu electrònic. En el cas de la campanya dels jutges, es tracta d'un seguit de set correus electrònics enviats des de deu dies abans que es decidís el canvi de normativa, entre el 18 i el 28 d'abril del 2005. La campanya implica accions a la xarxa i a les comunitats de cada un dels membres.

Aquesta és la seqüència de com va funcionar aquesta campanya concreta:

Dilluns, 18 d'abril del 2005. El primer correu es titula '10 Days to save the courts' i es proposa a cada membre que enviï una carta al director a un diari per aturar la iniciativa republicana:

' We have 10 days to stop radical Republicans from seizing absolute power to appoint extremist judges. Last time we wrote letters-to-the editor, three moderate Republican senators came out on our side. If we get three more, we win. **Can you write a letter today? '**

En el mateix correu electrònic hi ha un enllaç a una plana web d'ajuda sobre a qui adreçar la carta, pistes de com escriure-la i altra informació per facilitar la feina. També hi consta un gràfic de seguiment dels progressos que fa l'organització en aquesta feina.

MoveOn PAC™

Home View Candidates Make a Donation Who We Are Press Coverage

Letter to the Editor: Defend the Courts and Our Basic Rights

In the next 10 days the Republican leadership is planning to pull the trigger on their scheme to break the rules of the Senate and seize absolute power over judicial appointments. We must act.

Two weeks ago, you flooded the nation with tens of thousands of letters to the editor, and soon afterwards:

- Major national papers editorialized against the "nuclear option," including The New York Times, and the Washington Post.
- Three Republican Senators came out against ending the filibuster, including John McCain. **If we can get three more, we'll win.**

Our Progress So Far

So far, we've submitted **25,607** letters to **1,968** newspapers.

Great work!! We've achieved 98.4% of our new goal of 2,000 papers.

Great work!! We've achieved 102.4% of our new goal of 25,000 letters.

L'objectiu de la campanya queda especificat en aquest primer correu electrònic:

'We're kicking off the 10 day sprint with a drive towards 10,000 letters sent to the editors of at least 1,500 different newspapers nationwide. These letters are extremely powerful tools to shape the national debate and apply direct pressure on the Senate. Two weeks ago MoveOn members published thousands of letters in papers in all 50 states. Soon afterwards, three Republican senators came out against the nuclear option, including John McCain. If we get three more, we'll win.'

Tot seguit s'anticipen algunes de les accions que es duran a terme durant aquests dies que dura la campanya, i que tenen un impacte, tant a la xarxa com a la comunitat de cada membre participant:

'After this letters-to-the-editor campaign, we'll send out signs you can put in your windows and give to your neighbors, then organize door-to-door canvasses in major cities to hand out more window signs and flyers. We'll run hard-hitting ads on television, in print, and on the radio. We'll flood target senators with constant phone calls and all manner of grassroots pressure. And we'll culminate next week with a day of coordinated national rallies in cities all over the country.'

Aquestes són algunes de les accions que MoveOn reclama als seus membres: una enviada d'adhesius per posar a les finestres de les cases i donar als veïns, l'organització d'un porta a porta per difondre informació, enviament de correus i trucades telefòniques als seus representants polítics (oficines de senadors, per exemple), manifestacions davant de determinats edificis judicials. Això va acompanyat d'anuncis als mitjans de comunicació. La campanya d'accions es coordina des de MoveOn a nivell estatal, que actua com a organisme promotor i facilitador des d'Internet perquè els activistes que ho desitgin puguin organitzar l'acció local a diferents ciutats de tot el país.

Dimecres, 20 d'abril del 2005. El segon correu de la campanya és per demanar contribucions econòmiques per poder difondre els anuncis contra la campanya republicana en diferents mitjans de comunicació. Hi ha una explicació de com és l'anunci, què diu, i també s'informa d'en quin punt es troba el procés de recaptació de diners per pagar aquests anuncis.

' We've been burning the midnight oil to create a compelling new ad that visually presents what's at stake in our battle to stop the right-wing judicial takeover. For Americans who don't understand the impact extremist judges can have, our ad sets the record straight: it shows judges' gavels shattering the protections and rights we hold dear, including worker rights, the right to privacy, the minimum wage, and environmental laws. For the three Republicans we need to win the vote next week, this ad can help add pressure and push them over the top.'

La idea de la campanya publicitària, queda ben resumida en la transcripció del tall d'audio que incorpora la plana web associada al segon correu electrònic:

'Audio

Voiceover: "A 200-year-old Senate rule is all that stands between you and extremist judges. Radical Republicans are trying to break that rule. Why? So they can push through judges who will rule against: Your right to privacy. Clean air. Clean water. The minimum wage. Workplace safety. A few moderate Republicans are standing up to the radicals. What will your senators do?"

Help Air "Smashing the Courts"

In just a day, we smashed our goal of \$400,000, so we've established a new goal of \$550,000, which will help us run more ads--can you help us get there? Here's how we're doing so far:

Airing "Smashing the Courts" once in Washington, DC costs about \$150. (We'll also be running it nationwide.) Can you chip in to help run the ad once? Or, if that's out of your price range, can you subsidize a third of an ad—\$50? Whatever you can contribute, it'll help: just scroll down to the form below to make your gift quickly, securely and easily. You can also donate by [check](#).

Watch the ad: [VA](#) | [ME](#) | [NE](#) | [OR](#)

"Smashing the Courts" Script

Video
We see the word "filibuster" forming on the screen. Then we see it being smashed by a gavel. Then we see the words: "Right to Privacy. Clean Air. Clean Water. Minimum Wage. Workplace Safety." Each phrase is smashed by a judge's gavel.

Audio
Voiceover: "A 200-year-old Senate rule is all that stands between you and extremist judges. Radical Republicans are trying to break that rule. Why? So they can push through judges who will rule against: Your right to privacy. Clean air. Clean water. The minimum wage. Workplace safety. A few moderate Republicans are standing up to the radicals. What will your senators do?"

<p>1 Your Information</p> <p>Your Name <input type="text"/></p> <p>Your Occupation <input type="text"/></p> <p>Your Employer <input type="text"/></p> <p>E-mail <input type="text"/></p> <p>Your Street Address <input type="text"/></p> <p>City <input type="text"/></p> <p>State <input type="text"/> ZIP/Postal code <input type="text"/></p>	<p>2 Contribution Rules</p> <p>I certify that my contribution meets the following criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I am a United States citizen or a permanent resident alien. • This contribution does not exceed my personal contribution limit. (Contributions made to MoveOn PAC are limited to \$5,000 per individual per calendar year.) • I understand that this contribution is not tax-deductible. • This contribution will be from my own funds, by credit card, for which I have a legal obligation to pay. The funds are not from an incorporated source, and the contribution is not made by any prohibited source, including: <ol style="list-style-type: none"> 1. The general treasury funds of corporations, labor organizations, or national banks (including corporate or company credit cards) 2. Any person contributing another person's funds 3. Foreign nationals who lack permanent resident status; and government contractors. • If under 18: I am contributing knowingly and voluntarily, the funds are my own, and the contribution is not controlled by another individual or made from the proceeds of a gift given to provide funds to be contributed. <p>* ☐ I have read all of the rules above and I certify that I</p>
---	--

Un dels mèrits de MoveOn en la seva tàctica de mobilització ha estat la capacitat de recollir diners en petites contribucions en contrast amb els grans donants de fons –bàsicament grans fortunes i grans empreses- que acumula el partit republicà. L'estratègia de MoveOn ha anat en el sentit de recollir petites quantitats de diners dels més gran nombre possible de persones. Amb aquesta estratègia es reforça una de les seves línies estratègiques, de fer que l'acció individual de cada persona, per petita que sigui, compti. Això no vol dir que MoveOn hagi renunciat a les donacions per part de grans empreses o persones amb grans fortunes, però ha utilitzat les possibilitats que li dona Internet de fer contribucions 'on-line' per fer peticions més modestes. Però tal i com ha quedat demostrat en aquesta campanya – 'You've raised \$833,518 (with an average contribution of \$43 dollars)' – pel fet que disposa d'un ampli grup d'activistes, és

una base potent a partir de la qual es poden recollir quantitats respectables en un període de temps relativament curt –en aquest cas, deu dies-.

Un altre aspecte a destacar en aquests correus, són les freqüents crides a la mobilització, que van acompanyades de textos que incorporen paraules emblemàtiques evocadores de valors, com 'America' o 'Constitution'. Aquest ús apel·la a un conjunt de valors –llibertat, igualtat d'oportunitats, els drets que recull la Constitució- que necessiten ser defensats o recuperats pels membres de MoveOn:

'An America where the courts are stacked against progressives is a pretty scary prospect. But we only need to win over three more Republicans to win this critical fight, and the American people are on our side. Together, we can win one for the Constitution.'

Dijous, 21 d'abril del 2005. El tercer correu de la campanya és per convocar l'acció dels membres en el sí de les respectives comunitats.

'This weekend right-wing groups will hold a huge rally for more extreme judges, along with millions in TV ads and organizing. We're countering them around the country Sat. & Sun. by passing out flyers asking neighbors to call their senators. We need your help: find one person to join you this weekend, or decide to go on your own, and sign up now:'

Tot seguit hi ha un botó que permet inscriure's com a membre participant en la distribució d'informació porta a porta que està prevista pel cap de setmana del 23 i 24 d'abril del 2005. Tal i com indiquen també en aquest correu, la majoria de les accions de MoveOn es desenvolupen 'darrere el teclat' –la Comunicació Mediada per Ordinador- però també s'organitzen accions 'sobre el terreny' en casos que es considera que cal utilitzar tots els recursos a l'abast:

'Often MoveOn actions take place behind the keyboard, and in-person actions take time. But even a single hour this weekend, from thousands of you, can make a huge difference, and we wouldn't be asking you to do this if it weren't a crucial strategy to win.

If you can find one friend or family member today to come with you this weekend in Boston to pass out flyers and signs, or are willing to go out on your own, you're good to go: we'll provide all the training and materials you need.'

També es pot veure, en aquest tercer e-mail, una mostra de com Internet es fa servir per a la mobilització local. No només pel fet que s'hagi personalitzat el correu per districtes (en el paràgraf anterior se cita específicament l'acció a l'àrea de Boston) sinó perquè entre els objectius enviats a nivell de tot el país, n'hi ha que són ben locals, com podem veure aquí:

'We need your help no matter where you live. There are several states with moderate Republican senators who might vote against the nuclear option: Senators Snowe (ME), McCain (AZ), and Chafee (RI) are likely to vote with us but need support, and Senators Specter (PA), Collins (ME), Smith (OR), Warner (VA), Sununu (NH), Hagel (NE) are possible votes on our side but need persuasion. But all senators need to hear from us: firm Republican opponents need to know the public is watching them, and reliable Democratic supporters need to know that if they stand up and fight, including resisting if the nuclear option passes, we've got their backs.'

Per a aquelles persones que no se senten confortables amb l'acció presencial, el mateix correu inclou alguns consells per ajudar a dur a terme aquesta tasca:

'Some of you may be nervous about knocking on neighbors' doors. That's completely normal even for people with lots of experience. Even if you're terribly nervous, here are two options that ANYONE can do and still make a difference:

- You can just drop a call-in flyer on each doorstep, without talking to people at all.
- You can talk to each person in a very neutral, non-confrontational way. You'd say, "I live here in the neighborhood and we're going around asking people if they think there should be more or less conservative judges. What do you think?" If they say "more conservative," just say thanks and leave, and if they say "less conservative" give them a call-in flyer and a window sign. Volunteers really liked this technique in the Leave No Voter Behind campaign last fall.'

Finalment, també en aquest correu, l'element mobilitzador que apel·la als valors – la dignitat individual, la privacitat (cas Schiavo), la llibertat d'expressió :

'This is about making a stand: radical Republican leaders in Congress have tried one crazy thing after another, from grandstanding on the Schiavo case, to changing the ethics rules to protect Tom DeLay, to now forcing through judges who are biased towards corporations and extreme policies. And it's time for us to stand up and say, "We're not going to take it anymore."

Divendres, 22 d'abril del 2005. Quart correu, per convocar manifestacions a diferents punts del país, davant dels edificis judicials. La convocatòria és per al dimecres de la setmana següent, el 27 d'abril del 2005. En aquest cas, entre d'altres coses, incorpora una determinada visió del país que els membres de MoveOn no volen, fa referència les accions ja aconseguides, i a l'associació amb altres grups que treballen per la mateixa causa. Altra vegada, apareixen valors associats a la seva causa com la llibertat –de decidir sobre el propi cos, per exemple- , la llibertat de pensament, la separació entre església i estat, la separació entre el poder judicial i l'executiu, la privacitat, el dret a morir dignament:

'Imagine a country where all forms of contraception are illegal; where the government decides what your doctor can and can't tell you based on one group's

narrow religious dogma; where the police might interfere with your most private life and death family decisions.

Together, we're pulling out all the stops to make sure this vision of America doesn't come to pass. MoveOn members have blanketed the nation with over 40,000 letters to the editor, tens of thousands of calls, hundreds of thousands of petition signatures, and hard-hitting messages on the airwaves.

But there's no substitute for public rallies where we can *stand up and be counted*. That's why Wednesday's events -- organized jointly by MoveOn PAC and our friends at the Coalition for a Fair and Independent Judiciary -- are so critical. Please come to a rally in your state, even if it means leaving a bit early from work and traveling to get there.

Rally to Stop the Judicial Takeover

COALITION FOR A FAIR AND INDEPENDENT JUDICIARY

Any day now, radical Republicans are hoping to seize absolute power to appoint Supreme Court justices who favor right-wing, corporate interests over the rest of us. To do it, Vice President Cheney and Senate Republican leader Bill Frist are threatening to use what they call the "nuclear option"—a parliamentary maneuver to overturn the 200-year-old tradition that all judges have broad support in Congress.

MoveOn PAC and our partners in the Coalition for a Fair and Independent Judiciary are organizing a massive national wave of protest to stop them, **culminating with emergency rallies across the country on Wednesday, April 27, at 5 PM** (or earlier in a few cities).

This is an "all hands on deck" moment, and we need everyone to turn out and be counted. Please come to the rally nearest you, or, if there's no rally within 50 miles, [click here](#) post your own rally location!

Find a Rally to Stop the Judicial Takeover in your area:

Search within miles of your zip code:

Events in your area: [click on an event name to sign up](#)

27 Apr [People's Filibuster: Stop the Judicial Takeover - 5 miles away](#)

Host your own Rally to Stop the Judicial Takeover event
Right now, there are 192 gatherings planned.

[Already hosting or signed up for an event?](#) [Log In](#)

Dilluns, 25 d'abril del 2005. Passat el cap de setmana, correu de recordatori sobre la manifestació convocada per dimecres. Per anar construint 'ambient' s'inclouen exemples d'actes paral·lels que s'han organitzat en algun punt del país. En tots aquests correus, hi ha un seguiment de l'estricta actualitat mediàtica, com una de les eines per aconseguir els seus objectius. D'una banda, es fa el seguiment de 'l'oponent':

'This weekend, in an address broadcast to millions of households over religious TV and radio stations, Senate Majority Leader Bill Frist stepped up his threats to seize absolute power over judicial nominations. His plan would leave us virtually powerless to stop Bush from stacking the courts with radical judges who'd still be attacking basic protections like the minimum wage long after Bush is out of office.'

i tot seguit s'anuncia l'acció de resposta de MoveOn:

To maximize our impact, local volunteers are reaching out to the media—one key reason why we all need to show up. At the rallies, we'll increase the likelihood of media coverage and catch the public's attention by creating a memorable and striking scene: we'll carry signs which resemble common Keep Out/Private Property/No Entry signs, but which read "Right-Wing Judges Only/By Order of Congress" and "Ordinary Americans KEEP OUT." We'll spread out with these signs in front of courthouses and

federal buildings to dramatize, in stark visual terms, Republican leaders' basic plan: seize control of the judicial nominations process, and use that to take the courts away from the American people.

Dimecres, 27 d'abril del 2005. Darrers esforços en la campanya per evitar que els republicans es carreguin les normes d'elecció de jutges. MoveOn intenta que els seus membres actuïn sobre dos senadors que poden decantar el seu vot cap a la causa demòcrata, i per això intenten que qualsevol persona que conegui residents dels estats de Maine i New Hampshire, truquin els seus senadors.

'Please take a minute and call right now:

Sen. Olympia Snowe (Maine)
DC Phone: 202-224-5344

Sen. Susan Collins (Maine)
DC Phone: 202-224-2523

Sen. John Sununu (New Hampshire)
DC Phone: 202-224-2841

Then let us know you've called and track our progress by clicking here'

The screenshot shows the MoveOn PAC website interface. At the top left is the 'MoveOn PAC' logo. A navigation menu includes 'Home', 'View Candidates', 'Make a Donation', 'Who We Are', and 'Press Coverage'. The main heading is 'Call on Your Senators to Protect the Courts'. Below this is a form with three input fields: '*Your Name: [text box] (*=Required)', '*E-mail: [text box]', and 'Select your state: [dropdown menu]'. A 'Submit' button is located below the form. To the right of the form is a 'Our Progress So Far' section. It states 'So far, we've made 64,607 calls.' and features a horizontal progress bar that is approximately 86% full. Below the bar, it says 'Great work! We've achieved 86.1% of our new goal of 75,000 calls.'

Una altra vegada, també proporciona indicacions precises sobre què cal fer, en cas que el membres de MoveOn tinguin dubtes o no se sentin còmodes a l'hora d'actuar:

'You don't have to be an expert to call. Here's a simple script for Maine and New Hampshire residents to follow:

Hello. I live in [Maine or New Hampshire], and I would like to urge Senator [Snowe, Collins, or Sununu] to oppose the "nuclear option" to eliminate the right to filibuster judicial nominations. I believe in fair judges, and checks and balances. Thank you very much.

Then tell us you've called by clicking here: '

En aquesta frase final veiem una altra de les constants d'aquesta organització, la importància que li dóna al 'feed-back' sobre totes les accions que duen a terme. D'altra banda, també contrasta, amb el que s'indica a la plana web de MoveOn, el nombre de participants a l'hora de fer trucades. Si ens refiem del que es diu en la plana web, hi ha gairebé tres milions d'activistes que col·laboren amb MoveOn. En aquesta campanya que qualifiquen de 'vital' es registra (veure figura anterior) un nombre de trucades telefòniques que no arriba a l'objectiu que s'havien proposat: es queden al 86% d'aquest objectiu de 75.000 trucades. D'entrada es tracta d'un objectiu modest si ho comparem amb el nombre de 'militants de base' de què disposa, però en termes absoluts és un nombre considerable de trucades el que s'aconsegueix tot just fent una petició per correu electrònic.

Dijous, 28 d'abril del 2005. En el darrer correu enviat s'informa els membres de MoveOn de l'èxit de la campanya iniciada deu dies abans:

'Two weeks ago, it seemed virtually certain that we would wake up today to find Bill Frist and the radical Republicans pulling the trigger on their "nuclear" scheme to stack the courts. Instead, today Frist is scrambling for more time and grasping for more votes, while national polls show two thirds of the country solidly against him.'

resultat de l'acció directa iniciada i duta a terme a Internet, per telèfon, als mitjans de comunicació i a les comunitats de diferents punts del país:

Their change in plans is a hard fought victory over a Republican establishment that is not used to backing down. It's absolutely incredible how much we've accomplished together in the last few weeks:

- You've sent 44246 personal letters to the editors of 3082 papers opposing the "nuclear option" – reaching nearly every sizable newspaper in the country. Thousands of your letters were published, and after receiving your letters over 400 editorials have now been written by the newspapers themselves opposing the "nuclear option" – including a powerful piece published yesterday in the country's largest paper, USA Today. [2]
- You've made 104,000 calls (that we know of!) to your senators, demanding that they protect the courts.
- You've raised \$833,518 (with an average contribution of \$43 dollars) -- enough to put hard hitting television and radio ads on the air nationwide and in the home states of target senators.
- You've held 1,500 house meetings, and went out in 800 teams going door-to-door, talking to neighbors and delivering signs.
- And yesterday you organized 192 major simultaneous rallies in all 50 states (a first for MoveOn!) blanketing the nation with local and national news reports and eliminating any doubt that the American people are ready to stand up and fight for our democracy.

MoveOn PAC's Rallies to Stop the Judicial Takeover

Wednesday's rallies marked the first big national public mobilization on either side in the fight over the "nuclear option." From coast to coast, people "cordoned off" federal courthouses to dramatize radical Republicans' plan to break the Senate rules and seize absolute power over judicial appointments.

[Click here](#) to see all the rally photos from each state.

An estimated 15,500 people attended 192 volunteer-organized rallies in all 50 states, including:

- 950 people in New York City
- 530 people in Portland, Oregon
- 200 people in Portland, Maine (in the driving rain)
- 160 people in Ft. Worth
- 100 people in Indianapolis
- 140 people in Omaha
- 90 people in Kansas City
- 230 people in Decatur, Georgia

[Click here](#) to see some news clips of local rallies, courtesy of Google news search.

Altra vegada, si analitzem les dades de participació de persones en les manifestacions ens poden semblar modestes. Però també cal tenir en compte quina és la causa. No estem parlant d'una mobilització de reacció per un atac racista o per la defensa d'un espai protegit que una gran empresa vulgui convertir en un 'shopping mall', estem parlant d'un tema de convocatòria tan poc atractiu com el canvi de les normes del Senat per permetre la nominació de jutges conservadors per part del Govern.

No cal refiar-se només del que diu MoveOn sobre el que ha fet. El Washington Post, informava en la seva edició del 26 d'abril¹⁸:

Filibuster Rule Change Opposed

By Richard Morin and Dan Balz
Washington Post Staff Writers
Tuesday, April 26, 2005; Page A01

As the Senate moves toward a major confrontation over judicial appointments, a strong majority of Americans oppose changing the rules to make it easier for Republican leaders to win confirmation of President Bush's court nominees, according to the latest Washington Post-ABC News poll.

Aquest és un exemple de la dinàmica de mobilització generada a través de MoveOn. Gràcies a aquesta seqüència temporal de correus hem vist com organitza una acció en la que involucra milers de membres gràcies a Internet que actuen a

Internet i a les seves comunitats per aconseguir un canvi real en el panorama polític del país.

5.7. Com i qui decideix l'agenda política de MoveOn

Abans comentava que hi ha un mecanisme informàtic que és el que permet establir l'agenda de temes que abordarà MoveOn. Passo a analitzar, doncs aquesta part organitzativa, tot repassant el funcionament de l'Action Forum Software a partir de la plana web de MoveOn. Però per resumir-ho, podríem dir que la selecció de temes es podria comparar al funcionament de la secció de Cartes al Director d'un diari. Els temes sobre els que es tria actuar correspondrien a les cartes més populars entre l'audiència si es dugués a terme una votació. També es podria comparar al funcionament d'un blog col·lectiu. Vegem com funciona, a la pràctica, gràcies a un mecanisme informàtic.

Si ens situem a la Home Page, a la columna dreta, reservada a les accions, a l'apartat 'Speak Up', on es dona la paraula als membres de MoveOn, és on ens dirigim ara, a la part on recull les veus de tots els membres individuals.

The screenshot shows the MoveOn.org Issue Forum interface. On the left, a sidebar lists features such as 'Reader Rated', 'Best ideas are rewarded as ideas with broad support "rise"', and 'Facilitates large groups of diverse participants'. The main content area displays the issue title, a detailed text block, and a section for user comments and ratings. The interface includes a header with the MoveOn.org logo, navigation links, and a section for user comments and ratings.

L'Action Forum s'autodescriu com un fòrum de discussió puntuat pels lectors. En la seva plana web es presenta com un fòrum estructurat de forma que promou un diàleg productiu gràcies a l'elevació de les idees que gaudeixen de major suport de forma que deixa clar en quins temes hi ha acord i en quins hi ha desacord. Està pensat perquè suporti comentaris i rèpliques als comentaris, ordenats per la preferència dels

participants en comptes de cronològicament. També es presenten com a no partidistes i com a 'joc net' perquè assegura que operen gràcies a un grup neutral de normes (que presento més endavant) que s'apliquen automàticament.

Aquest tipus de fòrum està dissenyat per facilitar que un grup nombrós de gent pugui treballar en temes o problemes complexos. Entre els usos possibles d'aquest tipus d'eina hi ha processos de planificació pública, 'think tanks', grups de discussió científics, de desenvolupament de producte i educatius.

Des del mateix web es posa de manifest la major idoneïtat de l'Action Forum respecte dels grups de discussió¹⁹, perquè el primer dóna tant els comentaris amb major puntuació, com els que s'han fet més recentment; també perquè el primer anima a puntuar els comentaris amb els que s'està d'acord i en canvi asseguren que el sistema cronològic no facilita l'acord; i finalment, consideren que els participants a l'Action Forum tenen la possibilitat de puntuar els comentaris per la seva importància mentre que en els fòrums habituals les idees interessants sovint queden perdudes en una multitud de comentaris.

Different kinds of forums have their own strengths:

ActionForum

- **Think Tanks**
- **Policy Formation**
- **Planning & Public Participation Processes**
- **Research and Development**
- **Corporate Decision Making**

Discussion Groups

- **Announcements**
- **Alerts**
- **Cafe Conversation**
- **Current Events**
- **Exchanging Information**

Com es trien els temes que formaran part de l'agenda de MoveOn? El primer que cal fer per participar en el Forum és registrar-se. Des del punt de vista informàtic, cal acceptar les 'cookies' del lloc web (**Cookies are required:** your browser must accept cookies in order to participate in ActionForum.). Per registrar-se cal omplir un formulari amb el nom, la professió, la ciutat de residència, l'estat de residència, el codi postal, el país, una adreça electrònica –que ha de ser confirmada reintroduint-la una altra vegada- i un mot de pas, que també ha de ser confirmat amb el mateix procediment. MoveOn farà ús de l'adreça electrònica per a confirmar el 'feed-back', que els comentaris són realment obra de la persona que diu que els envia.

Els comentaris només es publicaran una vegada l'usuari respongui al correu electrònic que haurà enviat MoveOn demanant aquest 'feed-back', o forma de confirmació. És a dir, és un funcionament similar al que se suposa que hauria de tenir una redacció d'un diari amb el sistema de cartes al director. Quan una carta és rebuda, algú de la secció de Cartes al director, confirma les dades del remitent i el contingut de la comunicació com a pas previ imprescindible i inexcusable per a la seva publicació en el diari.

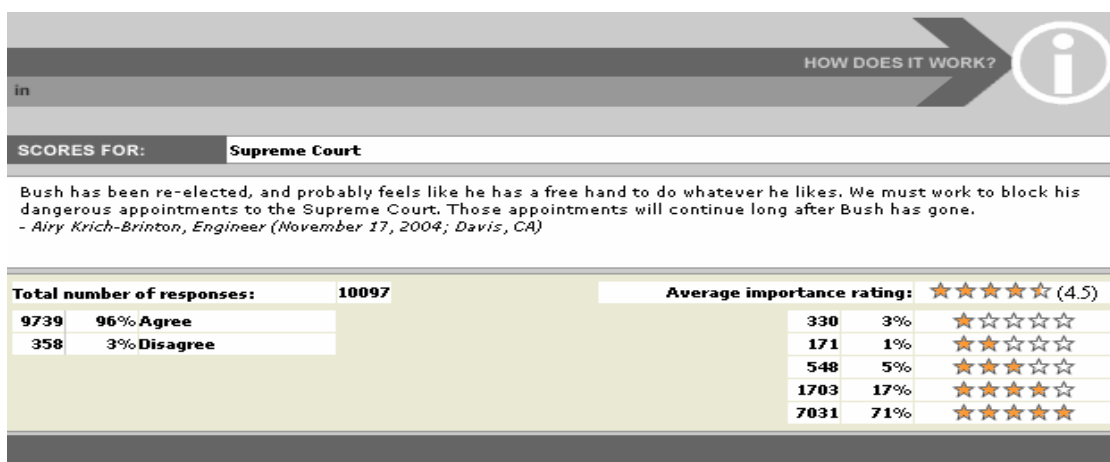
Cada usuari pot puntuar a la vegada altres comentaris que altres usuaris han fet. Des de MoveOn s'aconsella que es voti en funció de la qualitat i de la idoneïtat del comentari fent servir una escala que va des d'una estrella fins a cinc –és un sistema força popular utilitzat per puntuar des de pel·lícules fins a restaurants en molts mitjans de comunicació i guies dels Estats Units-. Aquesta puntuació es fa servir per determinar l'ordre amb el qual els comentaris es visualitzen en el fòrum. Els comentaris amb cinc estrelles de mitjana es col·loquen a la part alta –o el que és el mateix, en les primeres planes, i per tant, en un lloc prominent que s'assegura una major audiència-. Aquells comentaris que obtenen una baixa puntuació, en canvi, se situen a les darreres planes i, per tant, les veu menys gent. La puntuació als comentaris l'emet cada usuari en el moment en què prem el botó 'Submit my ratings' que hi ha a la part baixa de la plana web. Els comentaris de rèplica a un comentari es poden puntuar de la mateixa manera i l'única diferència és que s'ordenen a sota de cada comentari.

The screenshot displays the MoveOn forum interface. At the top right, there is a navigation arrow labeled "HOW DOES IT WORK?" and an information icon. Below this, a grey bar contains the text "in". A main instruction reads "Read and rate comments given by others then press Submit Ratings button", with a "Submit Your Own Comment" button to the right. The current topic is "TOP COMMENTS ON: MoveOn Goals", with pagination "last 5 | 1-5 out of 5038 | next 5". The first comment is titled "1. Supreme Court" and contains the text: "Bush has been re-elected, and probably feels like he has a free hand to do whatever he likes. We must work to block his dangerous appointments to the Supreme Court. Those appointments will continue long after Bush has gone. - Altry Krich-Brinton, Engineer (November 17, 2004; Davis, CA)". Below the text, it shows "Scores (9783) 96% AGREE" and five stars. To the right of the comment is a rating form with "Do you" options (agree or disagree) and an "Importance rating" section with five star options. A vertical "Scroll down to submit" button is on the far right.

Segons s'explica al web del fòrum, el sistema funciona de forma que els nous comentaris inicialment van en una àrea separada, no se situen a la llista dels

comentaris més votats fins que un nombre de participants els han puntuat. Això assegura que quan un comentari s'insereix en el 'rating' queda situat relativament a prop d'on la majoria considera que hauria de ser.

D'altra banda, també es pot manifestar l'acord o el desacord amb un comentari determinat. Sota cada comentari es pot veure el nombre de participants que hi estan d'acord. Aquest percentatge no afecta la posició del comentari en el 'rànkung'. Això reflecteix el fet que un comentari impopular pot també ser important i una part clau de la discussió. A més, si un usuari canvia d'idea sobre un comentari, pot simplement entrar i canviar les puntuacions.

Tot i que el Fòrum es presenta com a automoderat pels usuaris, com veurem, MoveOn es reserva el dret d'eliminar els comentaris que siguin contraris a les normes establertes. A la pràctica, que el Fòrum s'autoanomeni 'automoderat' només és veritat en part, perquè MoveOn té un control absolut sobre els continguts del Fòrum per la via d'eliminar aquells comentaris que no s'avinguin amb la normativa, per tant, executant una forma de censura sobre els textos publicats. No s'estableix cap mecanisme de control sobre l'acció moderadora i, per tant, està subjecta a l'arbitrarietat de MoveOn. D'altra banda, també cal tenir en consideració que el fet que els membres que participen a MoveOn comparteixen un seguit d'idees i valors, també és poc probable esperar que es puguin trobar massa propostes que siguin clarament antagòniques amb els 'grans temes' que defensa l'organització.

La normativa que es recull al lloc web és molt senzilla i es basa en normes d'etiqueta i de funcionament bàsiques. Aquestes normes pretenen garantir la participació a tothom, de forma que s'estableix que qualsevol persona pot fer un comentari o una rèplica a un comentari; també s'estableix que cadascú 'pot i hauria de'

–o sigui introdueix el concepte de dret i deure- d'emetre una puntuació a altres comentaris. Cal una adreça electrònica per participar i només es pot puntuar una vegada cada comentari.

Una de les característiques d'aquest Fòrum és que requereix als usuaris que es registrin amb el seu nom real. El nom, la professió i la ciutat de residència es fan servir com a la signatura de cada usuari a sota de cada comentari. (Veure figura anterior). La idea que hi ha darrera aquesta exigència és que cada persona ha de posar el seu nom i la seva reputació darrera els comentaris que fa, igualment que ho faria en qualsevol altre espai públic. La política de privacitat de l'Action Forum Software estableix que el nom, la professió i la ciutat de residència apareixeran a cada comentari que cada usuari faci, i per tant es considera que és informació que té caràcter públic. En canvi, l'adreça de correu electrònic no es fa pública en cap cas, tot i que sí que s'adverteix que es pot facilitar una compilació d'informació relativa al 'feed-back' a responsables d'organismes públics.

Al web es presenta el fòrum com una eina en la que cada usuari és el moderador. Els comentaris i les rèpliques són puntades per la mitjana d'importància que els han concedit els lectors. També s'afirma que ActionForum.com no modera o contesta a queixes sobre el contingut i que la puntuació sobre acord o desacord no afecta la situació en el 'rànkning' però es mostra amb cada comentari.

HOW DOES IT WORK?

TERMS OF USE

NOTE: This is a user moderated forum.
ActionForum.com is not responsible for the content of any material posted by users.

Rules of Engagement

The success of your forum is dependent on the individuals who participate. A collaborative, respectful exchange of ideas is encouraged. Simple principles:

- No personal attacks. Stay focused on the issues.
- No foul language.
- If someone has already stated your position -- rate it or amplify on it, don't repeat it.
- When you have a new idea to contribute, keep it brief and clear.
- Stand behind your ideas and your feedback -- use your real name.
- Comments that are duplicates, or that contain no relevant information, or that are essentially advertisements, or comments that violate an individual's privacy, or spread unfounded rumors, are not allowed.
- ActionForum.com is user moderated.
- MoveOn.org reserves the right to remove posts that are not in compliance with these rules.

Pel que fa a la propietat intel·lectual de les participacions en l'Action Forum Software, es pressuposa que el material utilitzat per un usuari ho és en condició de propietari d'aquest material i ActionForum.com reconeix que cada usuari és propietari del material que crea i publica a ActionForum.com. Ara bé, cada usuari també acorda -bàsicament perquè utilitza aquest software- amb ActionForum i l'organització que l'esponsoritza –en aquest cas MoveOn- una llicència perpètua de reproducció d'aquest material lliure de 'royalties', perpètua i no exclusiva per transmetre, modificar, reproduir, autoritzar-ne la descàrrega –'download'- o publicar aquest material, en tot o en part, per qualsevol mitjà o tecnologia coneguda actualment o que es pugui desenvolupar en un futur.

De la mateixa manera, també es demana als usuaris que observin la mateixa cortesia que farien servir en una trobada cara a cara, evitant els atacs a les persones quan es volen criticar idees. Una apreciació interessant que es fa és que, pel fet que el to de veu i les expressions facials 'no viatgen per Internet', la intenció d'un missatge fàcilment es pot malinterpretar i per tant, encoratja a fer l'esforç d'afegir unes paraules de més que canviïn el que es podria interpretar com un missatge groller en un text educat sense per això perdre la seva força de qüestionar una idea o un concepte.

Fàcilment podem veure que els temes tractats a MoveOn formen part del que es podria anomenar l'agenda 'progressista' dels moviments polítics del país. En la majoria de casos, són temes coincidents amb l'agenda del partit demòcrata o bé propers a l'òrbita política d'aquest partit. MoveOn no s'amaga pas de les complicitats amb el partit demòcrata tot i que es presenti com a organització política independentment i tampoc s'amaga de la falta de complicitat amb el partit republicà. La independència política que reclama és des de la base dels seus membres. MoveOn assegura que entre la seva base hi ha votants de les diverses opcions polítiques així com també ciutadans no adscrits i independents. Des d'aquest punt de vista també es pot considerar que la tria de temes que proposen els membres de base no diferirà significativament de la que hauria triat l'organització perquè s'acomoden amb relativa facilitat dins de l'agenda demòcrata. Precisament, una de les característiques del partit demòcrata és la seva varietat de grups que representa, amb varietat d'opinions sobre diferents temes, fet que li crea problemes en projectar una imatge de 'desunió' enfront a la imatge 'd'unió' que projecta el partit republicà, força més monotemàtic i unitari respecte les seves opinions respecte dels 'grans temes que preocupen al país'.

Fins aquí hem vist com s'organitza la tria de temes sobre els quals MoveOn fa campanya. Un programa informàtic que funciona a través d'una plana web situada en un enllaç de la plana principal permet als usuaris proposar temes susceptibles de ser puntuats pels lectors/usuaris. Els temes més populars són els que obtenen l'atenció

del grup organitzador/directiu de MoveOn, que tot seguit decideix elaborar campanyes o accions concretes sobre aquests temes.

5.8. La caixa 'd'eines'

Tal i com he comentat anteriorment, un dels punts forts de MoveOn és la utilització hàbil de la tecnologia que Internet posa a l'abast. La base de les 'eines' que MoveOn posa a disposició dels seus membres és un lloc web (www.moveon.org). Això inclou aquest web principal i un grup de webs relacionats. En aquest punt només em fixaré en els aspectes més instrumentals deixant de banda el contingut.

A part del web en ell mateix, hi ha dues eines de comunicació essencial a MoveOn: l'Action Forum Software i els correus electrònics. El primer ja ha estat analitzat anteriorment i en aquest punt només cal destacar que és una eina de comunicació de dos sentits, però que bàsicament la funció principal que compleix és comunicar de la base cap als membres dirigents de MoveOn que 'escolten' el que els membres de base tenen a dir. És una eina que reforça el sentit poc jeràrquic i més aviat horitzontal de l'organització.

Quant als correus electrònics, funcionen com el braç executor de les decisions preses finalment per part dels responsables de l'organització. Però també actuen com a facilitadors de les eines i els recursos que calen als membres de l'organització per dur a terme les seves accions. Són una eina de mobilització, informació, ajuda i recaptació de fons tot en un.

Un correu electrònic sol contenir informació seguida d'una crida a l'acció. Aquesta informació normalment va complementada amb cites o referències a textos que permeten confirmar les afirmacions que conté el correu o bé enllaços directes a planes web que poden servir per corroborar aquesta informació. D'altra banda, incorporen la utilització d'eines multimèdia, la majoria de vegades vídeo formatat per a la plana web, però en algunes ocasions també inclou arxius de so.

Igualment també és corrent l'ús de 'botons' que serveixen per executar accions via llocs web. Usualment es tracta de botons que serveixen per adherir-se a una campanya determinada, fer una contribució econòmica a una causa concreta o incorporar la signatura d'un activista a una recollida de firmes.

Finalment, també es fa servir el recurs publicitari en diferents formes: des de 'banners' de la pròpia organització fins a anuncis a mitjans tradicionals que s'incorporen al web o adhesius en versió digital dels quals es poden descarregar des de la plana web.

5.9 Accions que es requereixen als seus membres

En la descripció de la webesfera de MoveOn hem vist com en una campanya es demana als membres de l'organització que facin determinades accions: escriure una carta al director, posar adhesius a les finestres de les cases, fer campanyes de repartiment d'adhesius i fulls informatius a grans ciutats, fer trucades telefòniques a senadors i manifestacions, entre d'altres. Fins aquí, res de nou en relació amb qualsevol tipus de mobilització social. Però MoveOn també ha generat noves oportunitats i noves accions gràcies a la mediació de la tecnologia que es pot fer servir a través de la xarxa.

5.9.1. La signatura de peticions on-line

És una de les marques de la casa, va ser la primera acció que va requerir als seus membres.

'The petition web page simply states the Congress must, 'Immediately Censure President Clinton and Move On to pressing issues facing the country.'²⁰

Fer una recollida de signatures físicament parlant, en suport paper, necessita molta gent, moltes hores de feina, és molt costosa. Per contra, ideant un mecanisme electrònic per aconseguir el mateix resultat 'on-line' genera molts avantatges: és molt més ràpid, més barat i més eficient que els sistemes tradicionals. Si aquest mecanisme, a més, incorpora una aplicació per propagar la mateixa petició on-line a persones que coneguem gràcies al correu electrònic, l'efecte multiplicador és sorprenentment eficient.

De: Ben Brandzel, MoveOn PAC **Para:** lluis bruguera-cortada
Asunto: Robertson: judges worse than 9/11 terrorists

Dear MoveOn member,

On Sunday morning, Christian Coalition founder Pat Robertson told TV viewers nation-wide that the threat posed by liberal judges is "**probably more serious than a few bearded terrorists who fly into buildings.**" When an incredulous George Stephanopoulos asked if Robertson really believed that these judges posed "the most serious threat America has faced in nearly 400 years of history, more serious than al Qaeda, more serious than Nazi Germany and Japan, more serious than the Civil War?," he responded, "George, I really believe that." [1]

These comments were not made in isolation. In fact, Robertson's statement is only the most outrageous example of a growing effort from the extreme right to whip up an intense fear and hatred of American judges — including comments from Republican congressmen and senators intimidating, threatening and even justifying outright violence against judges. [2] The strategy is designed to build support for the Republican "nuclear" scheme to break the rules and stack the courts — and it is poisonous to our democracy. It must stop here.

That's why we are launching a national petition demanding that Bill Frist and Tom DeLay publicly reject Robertson's statement. If they do, it will send a clear signal that this type of dangerous incitement against officers of the law is not welcome in our democracy. And if they don't, it will send an equally clear signal about how far they are willing to go. Please sign today.

<http://www.moveonpac.org/robertson/?id=5494-2643709-pah3aAC1QSAwY64F94dcQ&t=9>

We're simultaneously launching a new TV ad — if you contribute today we can put it on the air

Last Sunday, Pat Robertson went on national television to say liberal judges posed a greater threat to America than the Civil War, the Nazis or "a few bearded terrorists who fly into buildings." Bill Frist and Tom DeLay must publicly condemn these outrageous comments and stop intimidating judges. **Can you sign our petition to Frist and DeLay today?**

[Click to sign](#)

5.9.2. Les contribucions de diner on-line

Tal com he posat de manifest en l'apartat descriptiu, MoveOn ha posat a disposició dels seus membres una eina sociotècnica que permet a persones individuals fer petites donacions gestionades electrònicament gràcies a sistemes de pagament de targetes de crèdit. Aquest petit artefacte ha permès d'una banda recollir grans quantitats de diners fets en petites donacions.²¹

De: Eli Pariser, MoveOn PAC **Para:** lluis bruguera-cortada
Asunto: 8 days: They want power to appoint extreme-right judges. We can stop them.

Dear MoveOn member,

We've been burning the midnight oil to create a compelling new ad that visually presents what's at stake in our battle to stop the right-wing judicial takeover. For Americans who don't understand the impact extremist judges can have, our ad sets the record straight: it shows judges' gavels shattering the protections and rights we hold dear, including worker rights, the right to privacy, the minimum wage, and environmental laws. For the three Republicans we need to win the vote next week, this ad can help add pressure and push them over the top.

Running the ad nation-wide will alert the public to this under-the-radar attack on the independence of our courts. We're also developing radio ads that will personally target the Republicans whose votes could make all the difference. But to do those things, we need to raise \$400,000 pretty quickly together—we've got to get "Smashing the Courts" and our radio ads on the air in the next few days.

Airing "Smashing the Courts" once in Washington, DC costs about \$150. Can you chip in to help run the ad once? Or, if that's out of your price range, can you subsidize a third of an ad—\$50? You can take a look at the script and give online right now at:

<https://www.moveonpac.org/donate/qavel.html?id=5387-2643709-qfZSJrvihaWTV.3XR.2T3Q&t=1>

Here's how the *New York Times Magazine* put it on Sunday: "Imagine a country in which Social Security, job-safety laws and environmental protections were unconstitutional. Imagine judges longing for that. Imagine one of them as the next Supreme court nominee." And I'd add to that: "Imagine we're powerless to stop them."

We may only have eight days to stop right-wing Republicans from seizing absolute power to appoint far-right judges. **We've created a powerful new ad, "Smashing the Courts," that exposes Republicans' attempts to break the rules of the Senate and stack the courts. Together, we're trying to raise \$400,000 TODAY to get it on the air.** Take a look and chip in:

[Donate Now!](#)

A la vegada, ha servit perquè MoveOn utilitzés precisament l'import de les donacions per posar l'èmfasi en el fet que en recollia moltes de modestes (' You've raised \$833,518 (with an average contribution of \$43 dollars)'). Aquest és un argument molt potent perquè d'una banda, dóna 'visibilitat' a persones que queden per sota del radar dels organitzadors i recaptadors tradicionals, perquè l'esforç que representava anar a buscar físicament aquests diners no compensava la donació; de l'altra, ajuda a contradir el tòpic associat sovint al partit demòcrata i al seu entorn, que és el partit de les grans fortunes dels estats liberals.

5.9.3. L'enviament de correus electrònics

Segurament una de les accions més bàsiques, assimilable a fer trucades telefòniques o enviar cartes per correu ordinari, amb la diferència que el correu electrònic s'ha mostrat com un element molt més potent i efectiu, i molt més econòmic.

5.9.4 La demanda d'acció 'off-line' per correu electrònic

En l'apartat descritiu recollia l'opinió de l'editor de la revista Alternet quan assegurava que 'la fita més espectacular de MoveOn ha estat convertir la seva maquinària internet ... en activisme cara a cara i la compra de publicitat per part de moviments de base, el tipus d'activitat que fa que els polítics d'aquest país en prenguin nota'.

De: Ben Brandzel, MoveOn PAC **Para:** Iluis bruguera-cortada
Asunto: Do you know anyone in Maine or New Hampshire?

Dear MoveOn member,

As soon as tomorrow, a few radical Republican leaders will move to break the rules of the Senate, seize absolute power over judicial appointments, and stack the courts with extreme judges. Whether they succeed could depend on Senators Olympia Snowe and Susan Collins from Maine, and Senator John Sununu from New Hampshire. If you know any Maine or New Hampshire residents, can you ask them to call their senators?

These judges would serve for life, threatening the protection of our environment, our right to privacy, and even basic workers' rights like minimum wage and the 40-hour work week. Both of Maine's senators have already expressed deep reservations about this rule change,¹ but these senators are all under intense pressure from the Republican leadership and need to hear from constituents right away.

Below is information to help Maine and New Hampshire residents make these crucial calls:

There is only 1 day before radical Republicans try to break the rules of the Senate and stack the courts with extreme judges. When they do, Maine and New Hampshire's senators could stop them, but only if they hear from their constituents.
Can you ask your friends in Maine and New Hampshire to call their senators?

[Take Action](#)

'Take action', passa a l'acció, tant s'ha fet servir per fer trucades com per convocar manifestacions. Per tant, MoveOn, no només proposa noves formes de mobilització, sinó que incorpora novetats a les que ja coneixíem fins ara, ni que només sigui per la forma de ser convocades, per la forma de mantenir el contacte amb els seus membres, enviant missatges imperatius per a dur accions a la comunitat gràcies al correu electrònic.

5.9.5 Preparar o participar en una 'house party'

Es tracta d'organitzar festes-reunions en cases particulars de membres que s'ofereixen per hostejar-les. De fet, a la pràctica es tracta de reunions que tenen un doble objectiu: d'una banda la discussió en persona dels temes que es proposen a la convocatòria; de l'altra és una forma de socialització i de coneixença entre membres de MoveOn que poden actuar en una mateixa comunitat. Aquest és un element especialment rellevant si tenim en compte que la major part de l'activitat relacionada amb el grup es desenvolupa darrera el teclat i que els membres no es coneixen entre si, si no és per l'oportunitat que representen aquestes festes i altres actes de mobilització 'off-line'.

Arran dels resultats electorals del 2 de novembre de 2004, els responsables de MoveOn.org van convocar a tot un seguit de reunions a cases particulars, centres cívics, locals socials en què es tractava que els simpatitzants del moviment es trobessin per parlar de temes i estratègies que calia dur a terme per aconseguir que 'es torni als ciutadans el control de la política del país'.

Els membres que tenien capacitat per hostejar una reunió ho comunicaven a l'organització mitjançant un formulari web a la plana de MoveOn.org. Posteriorment, les persones interessades, entrant en aquesta plana web, podien visualitzar les reunions que es feien a prop del seu domicili (la referència es basa en el codi postal dels hostes i dels convidats a la reunió). El mateix aplicatiu web indicava la zona on es feia la reunió, el nombre de persones que podien assistir a la trobada (en funció de la cabuda) i si hi havia places lliures o ja estava completa.

En el transcurs de la confecció d'aquest treball he tingut l'oportunitat d'assistir a dues d'aquestes reunions a la ciutat de Brookline, a Massachusetts. Brookline és una ciutat independent de l'àrea metropolitana de Boston. En el meu cas la selecció per proximitat va donar dues possibilitats a Brookline, una a Allston-Brighton, una a Jamaica Plain, una a Downtown Boston, una al South End i una altra a Cambridge. La del meu barri estava ja tota plena i la més propera era qualsevol de les dues de Brookline: una es feia en unes dependències de l'Institut, en un acte en el que hi cabien cap a un centenar de persones, i una segona en una casa particular, a menys de dos minuts de l'estació del metro de la línia verda, la que porta al Boston College. Vaig optar per aquesta última perquè la capacitat màxima era de 25 persones i perquè com a detall pràctic i sobretot a l'hivern (la primera reunió es va convocar el novembre de 2004), val la pena que el trajecte entre qualsevol punt i el transport públic sigui el més curt possible, perquè les temperatures poden arribar fins a -30°C.

Una vegada apuntat en aquest grup, la nostra hoste, que anomenaré Anna, enviava un correu electrònic donant l'adreça i les indicacions per arribar a la casa. La trobada es va fer el 21 de novembre de 2004, en una mena de sala d'estar en la qual s'hi acomodaven bé una vintena de persones repartides en cadires, butaques i asseguts a la moqueta. Dels primers intercanvis amb els assistents es va fer evident que en aquella reunió s'hi havien ajuntat persones que s'havien inscrit en una altra reunió que es feia al barri de Jamaica Plain però que no va reunir el quòrum suficient.

La dinàmica de les reunions ja venia determinada, amb una mena de guió que els membres de MoveOn havien fet arribar a la nostra hoste, l'Anna. Una presentació senzilla: el nom, el lloc d'on es procedia (entenent per això el barri o ciutat de residència i també l'estat de procedència si no s'és originari de Massachusetts) i, en la primera reunió, la raó per la qual tenia interès en participar-hi. Fetes les presentacions, en la primera reunió hi havia previst un parlament dels responsables de MoveOn.org dut a terme gràcies a la connexió a la xarxa internet amb tecnologia DSL. Els vint-i-un assistents a la primera reunió de Brookline vam poder escoltar un petit parlament, no

va durar més de deu minuts, en el qual es van donar a conèixer algunes dades relacionades amb MoveOn.org i les seves accions entorn de les eleccions.

Entre les dades esmentades cal destacar que uns 350.000 donants de MoveOn.org van aportar 39 milions de dòlars per a accions abans i durant la campanya electoral, trenta dels quals es van invertir en la compra d'espais publicitaris, més de cinc es van dedicar a programes concrets i poc més de quatre milions de dòlars es van destinar directament a les campanyes d'alguns dels candidats demòcrates que es presentaven a diferents estats. Els voluntaris de MoveOn.org, uns 72.000, van contactar prop de 700.000 votants per telèfon el dia de les eleccions i van fer 1,3 milions de contactes personals.

Tot seguit, un altre dels responsables de MoveOn.org va introduir la dinàmica de les reunions que s'havien convocat. Es tractava de dividir el temps en apartats per aconseguir que les reunions arribessin a acomplir els objectius proposats: definir temes i estratègies per recuperar el govern del país. Així doncs, es va recomanar als assistents que recordessin el motiu pel qual s'havien reunit, que procuressin parlar ordenadament, que parlessin dels temes que realment els importava i que fessin una llista d'estratègies. També van recomanar que es guardés una mica de temps per conèixer-se mútuament i desenvolupar connexions. Tot plegat, en un termini d'uns cinquanta minuts, passats els quals es tornaria a fer una altra connexió de comiat.

La dinàmica seguida posteriorment va ser tornar a fer la roda de presentacions i aquesta vegada afegint cadascú el tema que més li preocupa. Al final va sortir una llista d'una trentena de temes relacionats amb la guerra a l'Iraq (el conflicte, la conculcació dels drets humans, la por a què ens odiïn, l'imperialisme, l'unilateralisme o la seguretat personal); amb els afers socials (la conculcació de les llibertats civils, la desigualtat, l'educació, la sanitat, la raça, el gènere, els drets de les dones); amb temes mediambientals (escalfament global); amb les preocupacions religioses (la falta de moral, l'existència de l'esquerra religiosa, la separació entre església i estat, el conflicte entre ciència i religió); amb els mitjans de comunicació (el biaix polític dels mitjans, la manipulació del vocabulari, el control de la informació, l'ús d'etiquetes simplificadores, els mitjans d'informació alternatius) i amb els afers polítics (la retallada d'impostos, el recentrament del debat polític, les dificultats per votar, la fiabilitat del sistema electoral, la derrota dels neoconservadors o la reforma de la Seguretat Social)

Quant a les estratègies, la llista és molt més escassa i va incloure: Registrar més votants, organitzar campanyes de suport a les tropes, organitzar manifestacions

massives a llocs diferents de Washington, treballar conjuntament amb el partit demòcrata i aconseguir presentar un missatge polític progressista i clar.

El temps dedicat a la reunió s'havia esgotat i es va donar per acabada la sessió esperant que es produís la connexió de comiat, que finalment no es va produir per problemes tècnics. La reunió va acabar amb un pica-pica a peu dret, al voltant d'una taula en un menjador adjunt a la sala on ens havíem reunit abans. Aquest moment més distès va permetre la formació de diferents grupets de quatre o cinc persones que anaven xerrant animadament dels mateixos temes que s'havien anat tractant durant la reunió. La majoria dels assistents no ens coneixíem abans entre nosaltres i només circumstancialment hi havia grups de dues o tres persones que s'havien conegut abans per raons de veïnatge. Diferents persones van expressar el desig que aquella reunió no es quedés només en una trobada circumstancial i que els agradaria que fos una cosa que s'anés repetint. L'Anna va mostrar-se predisposada a hostejar una segona reunió si a la gent li anava bé i així va ser com es va fer passar un paper on cadascú de nosaltres va apuntar la seva adreça de correu electrònic per tal de poder-se comunicar amb els membres del grup i quedar per a una altra trobada.

Efectivament, al cap d'uns dies, l'Anna va proposar en un correu electrònic quatre possibles dates per tornar-nos a reunir. A mesura que els assistents a la primera reunió vam anar responent, es va concretar una data per a una segona trobada, que finalment es va fer el 16 de desembre de 2004. Hi van assistir menys persones, catorze (per 21 assistents de la primera) però es mantenia encara la varietat de procedències de diferents barris de Boston (Jamaica Plain, Allston, Brighton i Dorchester) i també de diferents ciutats de l'àrea metropolitana (Brookline, Cambridge i Watertown) amb la qual cosa s'assegurava la presència de persones pertanyents a diferents districtes electorals que desenvolupaven la seva activitat 'off-line' en diferents comunitats.

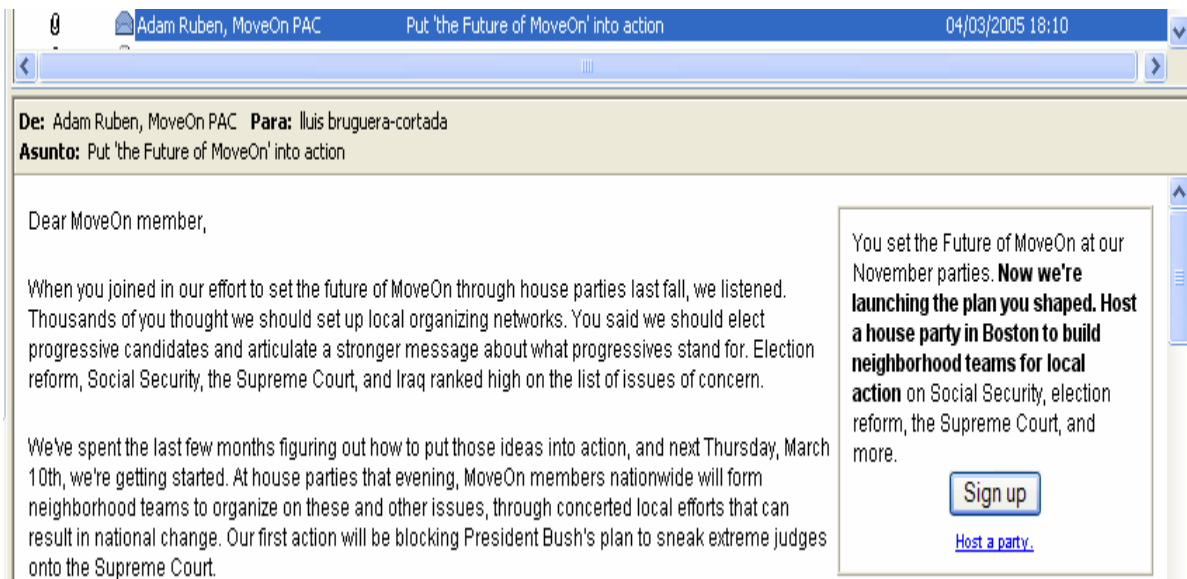
En aquesta reunió es donava per fet que havia estat 'superat el dol de les eleccions' a causa de la derrota del partit demòcrata. Un dels comentaris que va fer la que anomenaré Beth és que el resultat d'aquestes eleccions ha estat per a ella com una mena de crida a la mobilització. La que anomenaré Carol, s'afegeix a la idea, i assegura que una vegada vist el que havia passat havia decidit que havia de tornar a l'activisme que havia practicat durant els anys seixanta i que ja feia temps que havia deixat enrera. Tant l'Anna com altres persones manifesten que han reiniciat la seva activitat política amb la intenció de treballar per temes 'nacionals' però que s'han acabat adonant que la millor forma de fer-ho era des del nivell 'local' i que així ho estan fent a diferents grups com Progressive Democrats for Massachusetts o d'altres no

especificats. Ara bé, alguns membres assistents a la reunió també expressen les seves reticències respecte d'aquests grups. Per exemple, la Mavis diu que Progressives Democrats de Cambridge estan molt desorganitzats i la Maria de Dorchester assegura que el partit demòcrata en el seu barri 'és una vergonya' i que caldria trobar altres candidats. La conversa deriva cap a una crítica generalitzada del mandat de Mitt Romney (el governador republicà de Massachusetts).

Més de la meitat dels assistents reconeixen el seu desconeixement dels mecanismes per acostar-se a un partit o a una organització política i tots estan d'acord que el 'networking' és essencial per organitzar-se, fer coses i aconseguir 'recuperar el control del país'. En aquest punt, el que anomenaré Jason va expressar el sentiment que no teníem uns objectius clars i que el que calia fer primer era fixar uns objectius i després definir una estratègia. A partir d'aquesta intervenció es va constatar una certa frustració pel 'silenci' que l'organització de MoveOn estava mostrant des de la primera reunió, sense que s'hagués comunicat el resultat de les reunions inicials ni s'hagués explicat quin seria el curs a seguir a partir de llavors. De tota manera, hi ha una certa unanimitat entre els membres d'aquest grup que actualment l'organització està digerint la informació que va rebre de la primera reunió de novembre i per això no ha donat senyals de vida. També hi ha unanimitat sobre el fet que consideren a l'organització 'molt bona mobilitzant i recollint diners. La reunió s'acaba com l'altra vegada, amb un pica-pica a peu dret.

MoveOn va trigar força a 'digerir' els efectes de les reunions de novembre. Efectivament, no va ser fins a principis del mes de març de 2005 quan l'organització es va posar en contacte amb els seus membres per parlar del resultat de les reunions, més de tres mesos després que es fes la primera trobada. Durant aquest lapse de temps MoveOn no va pas estar paralitzada, però el seu nivell d'activitat va baixar considerablement, tot i que va fer campanya per al partit demòcrata, per recollir fons pels afectats pel tsunami que hi va haver a l'Àsia, va fer campanya per contrarestar els plans de Bush respecte de la seguretat social, contra la nominació de Condolezza Rice i a favor de posar en marxa un nou sistema electoral. Però el 4 de març de 2004 va enviar la resposta a les reunions de novembre.

En aquest correu, titulat 'Put the future of MoveOn into action' s'assegura que l'organització ha 'escoltat els seus membres quan aquests li han demanat que calia triar candidats progressistes, articular un missatge més potent i que els temes que més preocupaven eren la reforma del sistema electoral, el Tribunal Suprem i la guerra a l'Iraq.'

Després de la segona reunió, una bona part de la gent va mostrar-se partidària de repetir l'experiència i el 28 de desembre l'Anna enviava aquest correu:

'Sorry for not sending this sooner. I was away for a few days after we met, then got busy with xmas stuff, etc. Anyway - many people expressed a desire to continue meeting and I would like to set up a time and place to meet. We could use my place again, but I hope someone will offer their's. I think Sundays are best -- so how do people feel about 1/16, 1/23, 1/30 oor 2/6 in the early evening? Let me know.'

Però durant aquest temps en què no es va donar cap resposta a les reunions algunes de les persones que van participar-hi, van decidir que no podien esperar més i que es posaven a treballar de forma immediata en el que els interessava. Això va fer que decidissin deixar el grup que s'havia 'constituït' gràcies a la generosa oferta de l'Anna d'organitzar les trobades a casa seva. Tal i com ho reflecteixen aquests correus de persones que també havien assistit a les dues reunions anteriors:

Un correu enviat per en Jason el darrer dia del 2004:

'Hi all,

Just wanted to let you know that I won't be attending future meetings -- I feel my activism is headed in a different direction than this group. Your focus on electoral organizing is great and important, it's just not what

I'm called to do. I wish you incredible success!!'

I un altre enviat per una parella que també havia assistit a les dues reunions anteriors, el dia 2 de gener del 2005:

'We are also bowing out, for reasons similar to 'Jason'. We want to focus the time we have available on the anti-war effort, which appears to us to embody all the concerns raised at our original meeting. It was nice meeting all of you, and we wish you good luck in your efforts.

Finalment, l'Anna contestava el dia 10 de gener del 2005 un correu que li preguntava sobre si havia tingut més informació sobre MoveOn:

No, I never heard anything from moveon. I have only heard from 2 people, so I don't know if its worth trying to set up another meeting....

Aquest va ser l'últim contacte amb els membres del grup. MoveOn va recuperar el nivell d'activitat similar al que tenia anteriorment a la campanya electoral recollint diferents propostes i iniciant campanyes com que hem descrit anteriorment per aturar l'eliminació del filibusterisme.

6. Anàlisi i discussió

6.1. Contrarestant el desengany: 'To bring ordinary people back into politics'

Una de les afirmacions que es fa al començament de la plana de presentació de MoveOn és que treballen 'to bring ordinary people back into politics'. Aquest punt de partida implica un parell de consideracions: la primera és que la gent que forma el moviment és 'gent corrent'. La segona consideració és que assumeix que la proposta anava inicialment dirigida a gent que havia 'desertat' de la política ('bring ordinary people back into politics'). Pel que respecta a les oportunitats que he tingut per participar en diverses accions de MoveOn a l'àrea metropolitana de Boston, certament hi participa 'ordinary people' amb diferents motivacions, experiències i històries personals i objectius.

Igual que els moviments anti-globalització van sorgir a escala global a causa de la desconfiança i el cansament de les estructures que tradicionalment 'mouen' el món (principalment la WTO o l'IMF), el mateix ha passat a escala local respecte de les institucions que 'mouen' el país, i molt concretament el sistema de partits polítics i les

institucions relacionades. Igual que van sorgir moviments anti-globalització a nivell local han sorgit organitzacions als Estats Units com MoveOn, que asseguren que volen superar aquesta crisi de la 'politics as usual' gràcies a la informació i a la participació, gràcies a una revitalització del concepte de democràcia.

Precisament aquesta revitalització democràtica MoveOn la concreta d'una banda en el fet que es converteix en un proveïdor d'informació, i de l'altra en què facilita la participació democràtica dels seus membres en els processos de decisió de l'organització. Més endavant analitzaré més a fons el tema de la informació, de moment només cal dir que una informació contrastada i lliure és essencial per a la bona salut democràtica. Però ara passo a analitzar aquest facilitar la participació democràtica.

Aquesta participació democràtica veiem que es concreta en diferents aspectes: proposar temes que poden passar a formar part de l'agenda política del grup, participar en accions de mobilització política a la xarxa, participar en accions de mobilització política a les comunitats presencials o simplement ser un usuari anònim que utilitza els recursos que posa a disposició dels seus membres simplement per mantenir-se informat.

MoveOn assegura als seus membres un paper protagonista en l'acció política gràcies a un artefacte sociotècnic que anomenen Action Forum Software:

'you can propose issue priorities and strategies'

cada individu té veu –en la mesura que pot fer les propostes que consideri oportunes- i té vot sobre aquestes propostes –en la mesura que el software li permet exercir aquest dret a vot en el sí de l'organització. L'Action Forum Software se'ns presenta com el software que permet als membres de MoveOn votar quins seran els temes que conformaran l'agenda política del grup.

Però ens podem preguntar si realment els membres de MoveOn són els que estableixen aquesta agenda o si són la cúpula organitzativa o directiva qui realment la determina. Així, per exemple, en la normativa de funcionament s'adverteix que l'equip organitzador de MoveOn té la facultat d'eliminar del fòrum totes aquelles intervencions que siguin contràries als principis de la 'netiquette'. Garantir unes mínimes normes de 'convivència' o de relació és condició indispensable per aconseguir un debat entre idees diverses o fins i tot oposades per després arribar a un consens. Però una vegada dit això, també és constatable que no hi ha cap control, ni extern ni intern, sobre aquest filtre i que s'exerceix a la discrecionalitat dels responsables de gestionar el lloc web. A la pràctica, aquest control editorial absolut permet als organitzadors des d'evitar que alguns continguts 'distorsionin' la discussió sobre els temes que formaran

part de la seva agenda política fins a determinar amb la seva intervenció quins seran els temes sensibles que se sotmetran a la consideració de la majoria de membres.

Dit això, també cal tenir en consideració que es tracta d'un fòrum obert –sotmès a verificació prèvia, això si- i que no seria sostenible a l'escrutini públic dels seus membres una manipulació constant dels temes sotmesos a consideració per formar part de l'agenda política. És a dir, incorpora una transparència de procés que almenys en teoria permet que hi hagi una varietat d'idees i opinions imprescindibles per al debat democràtic. D'altra banda, si bé es pot considerar com a vàlid, com diu Fleishman (2004), que al web en el seu conjunt no existeixen filtres editorials –tot i que caldria considerar que la impossibilitat d'accés al web per motius econòmics, polítics o culturals ja és un filtre editorial-, això no exclou la possibilitat que un lloc web en particular, o molts, incorporin a la seva estructura interna algun sistema de filtre del contingut. O també es poden establir altres sistemes de control, com el fet de requerir que un membre es registri prèviament. Tal i com hem vist anteriorment a la descripció, la filosofia de MoveOn és que cada membre respon de les seves paraules i de les seves accions presentant-se al web amb el seu nom i les seves dades reals –encara que després 'de cara al públic' només es visualitzi el nom, la professió i la ciutat de residència. Això, tot i que no ho evita del tot, si que és una forma de 'dissuasió' davant de la temptació per part d'activistes aïllats o bé per part de grups organitzats d'introduir elements distorsionadors o de sabotejar clarament aquesta forma de participació oberta.

En qualsevol cas, aquests dos filtres, no deixen de ser una forma d'institucionalització, de jerarquització de l'organització que separa clarament aquells que tenen el poder d'exercir o imposar aquests filtres i aquells que estan sotmesos al control d'aquests filtres. No deixa de ser una forma de burocràcia, tot i que infinitament més àgil i ràpida que les que qualsevol persona haurà d'afrontar a la seva comunitat o al seu estat. Així, l'afirmació que hi ha al web segons la qual cada usuari és el moderador s'ha de posar en quarantena doncs existeix un moderador 'institucional' que té poder per sobre dels moderadors ciutadans on-line, al marge de les puntuacions o de les valoracions que puguin fer els ciutadans que actuen com a iguals dins d'aquest mecanisme.

Una altra de les formes de participació democràtica la conformen totes les accions de mobilització que es poden dur a terme 'on-line'. En la part descriptiva del treball he apuntat quines són les accions més destacades que es poden fer a través de la xarxa. Entre aquestes accions n'hi ha que són una repetició a la xarxa de les accions que es duen a terme, a fora de la xarxa –una recollida de signatures, per exemple-. D'altres són completament noves i pròpies de la mobilització 'on-line', com

per exemple les contribucions en diner gràcies a sistemes de pagament electrònic a través de webs segures de pagament. N'hi ha que combinen el pla 'on-line' amb l'off-line', com per exemple, convocar 'on-line' accions presencials que es faran a cada comunitat ('off-line'). Però el que aporten de nou aquestes formes de mobilització és la seva capacitat de difusió, similar a la que tindria un mitjà de comunicació de masses, però també la seva potència, rapidesa i baix cost.

Igualment, també en la part descriptiva he tingut l'ocasió de desenvolupar més extensament alguna de les accions que es fan a les comunitats presencials. L'exemple més clar d'aquesta participació democràtica serien les reunions que es fan a cases de membres de MoveOn en les que es discuteixen temes i estratègies que després es poden sotmetre a la consideració de tot el grup.

Finalment, també cal considerar la possibilitat de participar de tot plegat d'una forma més discreta, simplement com a 'lector' del cabal informatiu que MoveOn posa a disposició dels seus membres.

6.2. Mediació experta

MoveOn es presenta com un mediador, un facilitador d'uns determinats objectius d'individus que comparteixen els mateixos interessos, gràcies a què proveeix d'informació, d'organització, d'eines informàtiques que canvien l'ordre de magnitud de la potència de les seves accions. Tal i com suggereix Fleishman, 'podem pensar en aquesta nova mediació com una possibilitat per a l'apropiació social de les tecnologies'.

Però, a més, és una apropiació que, a part de la vessant de l'organització, també presenta la de cada individu. L'organització du a terme aquesta apropiació amb l'objectiu d'aconseguir els objectius marcats a la seva agenda política. Però cada individu que forma part de la base de MoveOn, a més, també exerceix la seva 'quota d'apropiació' en el sentit que veurà realitzades les seves expectatives personals, que poden coincidir o no amb les de MoveOn.

Un exemple d'aquesta apropiació més personal la trobem al final de la primera reunió presencial del grup de MoveOn que es reuneix a casa de l'Anna, a Brookline. Ni la web de MoveOn, ni el guió de la reunió presencial estaven pensats com perquè els assistents a una reunió s'intercanviessin les adreces de correu. Precisament és una de les mancances que detecten els membres de MoveOn entrevistats a Brookline, el fet que el programari de MoveOn no permet conèixer l'existència d'altres membres de MoveOn a la mateixa comunitat presencial. Es pot considerar també com una possible apropiació 'fora de guió', com una opció no prevista realment per part de l'organització de MoveOn. D'altra banda, també es pot considerar que és a partir d'aquesta

apropiació que apareix un 'ús inesperat', i és l'aparició d'un subgrup que funcionés paral·lelament. Però va passar.

L'eina proposada per recollir els correus dels assistents al grup va ser un full de paper en el que es van escriure amb bolígraf les adreces de correu electrònic dels assistents en comptes d'una plana web, com feia habitualment l'organització, una tria que es pot entendre perfectament per raons pràctiques. Aquest subgrup va tenir una vida efímera, com ha quedat exposat en l'apartat descriptiu, però es tracta d'una demostració clara del que significa un procés d'apropiació, concretat en el grup de Brookline, que es va apropiat d'una determinada tecnologia i coneixements per crear el seu propi grup.

En l'apartat de descripció de MoveOn he intentat mostrar que aquest grup té un alt nivell d'habilitats tècniques en la utilització de les eines informàtiques que hi ha a disposició per poder gestionar un lloc web, per comunicar-se i per fer-se visible, tant entre els seus membres, com a la xarxa Internet, com a la resta de la societat, almenys als Estats Units. Però això no vol dir que tots els membres de MoveOn, ni molt menys, tinguin aquest nivell d'habilitat. Per això és crític el paper d'intermediaris o de facilitadors que tenen els directius, la plantilla i els voluntaris d'aquesta organització. Tal i com he esmentat abans, ells mateixos es veuen com un servei públic (Boyd, Wes).

Va ser precisament Lévy (1994, p.71) qui va introduir aquest concepte:

*'Le cyberspace coopératif doit être conçu comme un véritable service public. Cette agora virtuelle faciliterait la nativité et l'orientation dans la connaissance: elle favoriserait les échanges de savoirs; elle accueillerait la constructions collective du sense; elle offrirait des visualisations dynamiques des situations collectives; elle permettrait enfin l'évaluation multicritère en temps réel d'une foule de propositions, d'informations et de processus en cours. Le cyberspace pourrait devenir le lieu d'une forme nouvelle de démocratie directe à grande échelle.'*²²

MoveOn ha assumit aquest paper de facilitador, d'intermediari, ajudant en la navegació i en l'orientació amb enllaços directes, facilitant indicacions precises sobre on trobar aquesta informació, dirigint directament a la font original. En certa manera, contribueix a la formació d'un sentit col·lectiu –gràcies a la discussió i la participació– en el sí de la seva comunitat 'on-line' d'interessos compartits. Igualment, ofereix una visió dinàmica –gràcies al seu lloc web i a la comunicació permanent amb els seus membres via correus electrònics– d'una situació col·lectiva. Finalment, fa de l'avaluació multicriteri d'una multiplicitat de proposicions –gràcies a l'Action Forum Software– una de les peces angulars del seu funcionament –perquè és precisament l'eina que li permet la comunicació de les bases cap a la cúpula–, de la seva raó de ser i de la seva identitat.

Ara bé, aquesta visió de servei públic que autoproclama Wes Boyd, un dels fundadors de MoveOn, ve condicionada pel fet que parteix d'una iniciativa privada i perquè respon a una opció política concreta –encara que no s'identifiqui totalment amb l'ideari d'un partit determinat. MoveOn no només no desencoratja la participació de persones afiliades al partit republicà i altres opcions diferents de la demòcrata sinó que, a més, diu que és obert a tothom.²³

Fleishman també parla de la idea d'utilitzar tots els recursos comunicatius per donar visibilitat als pensaments i a les accions del grup. Precisament aquesta visibilitat és un dels punts forts de la idea que sustenta MoveOn en el seu origen: donar una veu política a l'individu que de forma aïllada no tindria. Amb les seves accions i la seva estratègia MoveOn assegura que dóna visibilitat a una opció política personal per la via de l'agregació de centenars de milers d'opcions polítiques personals, i gràcies a la utilització de les tecnologies de la informació, superant aïllament, distàncies geogràfiques, costos de comunicació i organització.

6.3. La recerca de la legitimitat gràcies a la credibilitat informativa

La tasca de proveïdor d'informació de MoveOn no és accessòria. De fet, no ho és almenys en dos sentits: d'una banda, serveix per donar visibilitat a informacions que poden quedar 'amagades' a causa dels interessos dels grans mitjans de comunicació, que en fan una difusió escassa o nul·la; de l'altra, establir-se com a proveïdor d'informació fiable és aconseguir també guanyar credibilitat entre la seva audiència, i per tant, legitimitat. Primer de tot analitzaré la part relativa a la visibilitat, i tot seguit em centraré en la credibilitat i la legitimitat.

Tal i com evidencia el documental 'Control Room' (Noujaim, J., 2004) sobre la informació respecte la guerra de l'Iraq, el silenciament de determinat tipus d'informacions provoca en les audiències la necessitat de canals informatius diferents.²⁴

Els documentals i els llibres periodístics han estat alguns d'aquests 'canals alternatius' però ni els uns ni els altres tenen la capacitat de difusió, rapidesa i abast del que representa l'amplificació gràcies al canal Internet. Això ja va quedar demostrat amb les manifestacions de Seattle, i posteriorment hi ha hagut altres mostres d'utilització d'una tecnologia accessible i barata per als moviments socials. MoveOn es converteix en aquest proveïdor d'informació alternatiu, en seleccionar informacions que considera rellevants per donar suport a la seva agenda política. Això és un valor afegit per als seus membres, que s'estalvien de destriar aquesta informació dels diferents buscadors i bases de dades que es poden accedir des de la xarxa.

La recerca de la credibilitat i la legitimitat per la via de convertir-se en proveïdor d'informació té implicacions més profundes. Primer de tot voldria posar de manifest que el fet que MoveOn surti com un element d'interès informatiu en els mitjans de comunicació tradicionals –es pot comprovar al web de l'organització <http://www.moveon.org/press/moveonpress.html>- ja és una forma d'establir una credibilitat per la via de crear familiaritat entre l'audiència.

Una altra forma amb la que MoveOn ha establert aquesta credibilitat és ben senzilla i rau en un principi periodístic tan bàsic com la validació de les informacions. Així, tant el seu web com en els correus electrònics que utilitza per informar els seus membres, MoveOn cita les seves fonts informatives, molt sovint, fins i tot, inclou enllaços directes a aquestes fonts, de forma que la feina de contrastar la informació és immediata per a l'usuari, que, a més, si vol, podrà consultar altres fonts alternatives al respecte, generant encara més credibilitat. D'aquesta credibilitat en deriva la legitimitat de MoveOn, i aquest és un punt destacat perquè aquest procés de legitimitat, de validar el grup és clarament un procés d'enginyeria social.

6.4 Catalitzador de moviments de base

MoveOn també s'atribueix el paper de catalitzador per a una nova forma d'involucrar-se amb els moviments de base ajudant a ciutadans ocupats però preocupats per trobar la seva veu política. Els ciutadans políticament actius on-line solen ser considerats com a líders dins de les seves comunitats, són personatges anomenats 'influencials'.²⁵ Aquestes persones mostren unes característiques comunes: el seu activisme polític i social; estan connectats, coneixen molta gent; tenen influència: coneixen molt sobre una cosa en concret i una mica sobre moltes coses i si no saben la resposta, probablement coneixen algú que la sap; estan informats i tenen opinió i la manifesten; i finalment, marquen tendències, solen estar de dos a cinc anys per davant de la resta de la gent. El mateix estudi també detalla algunes característiques que no tenen: no són les persones que lideren les organitzacions polítiques, no són les persones que surten a les planes dels diaris, no són les persones que se situen en els primers llocs de les seves carreres professionals, no són les persones que tenen la major educació de la seva comunitat. Seria precisament la coincidència en part o en tot amb aquestes característiques la que converteix a MoveOn en un catalitzador de moviments de base, per la capacitat d'influència dels seus membres. De tota manera, això no explicaria completament el paper de catalitzador. El mateix estudi mostra que hi ha un 30% de ciutadans actius políticament on-line que no es corresponen amb aquestes característiques anteriorment descrites. Un altre dels elements com a catalitzador hauria de venir doncs

d'una altra banda. I aquí hi jugarien un paper essencial les promeses que ofereix MoveOn, els elements sociotècnics que fan que la gent estigui disposada a invertir-hi temps i esforços, precisament per mor d'obtenir unes recompenses que la tecnologia els 'promet'.

6.5 Les promeses de MoveOn

Una d'aquestes promeses és la de l'acció política immediata, amb un resultat efectiu immediat. Ho deia molt gràficament un líder sindical quan assegurava que el que li agrada a la gent de MoveOn és la sensació de tenir línia directa amb Déu:

'a direct line to God. There is no big bureaucracy. You make a contribution, you sign something and you get immediate action.'

En realitat, el que s'amaga darrera aquesta promesa és **una promesa de poder fer**. Poder per fer que les coses canviïn. De fet, seria una mena de superació de la 'politics as usual', la superació d'un sistema polític farragós i altament burocratitzat que, tal i com diuen des de MoveOn ha deixat de representar els interessos del públic. Amb MoveOn, en canvi, el ciutadà es converteix en protagonista de l'acció política i no és una cosa que passi a Washington, s'esdevé a cada comunitat d'una forma inusualment ràpida: 'fas una contribució, signes alguna cosa i tens acció immediata', és el 'fast food' de la política però amb la diferència que el producte resultant no és ni 'junk food' ni 'junk politics' ni 'politics as usual' sinó que és democràcia real en temps real amb resultats reals i tangibles al moment.

Gràcies a la flexibilitat del mitjà, la rapidesa de reacció dels membres i organitzadors davant de temes sensibles i la capacitat de reacció del grup organitzador MoveOn és capaç d'influir en el debat polític abans que aquest es tanqui. Permet als seus membres ser part del procés, tenir-hi una part activa i obtenir-ne un resultat immediat, constatable, comprovable, tant pel 'feed-back' que proveeix la mateixa organització, com per la constatació d'aquesta resposta via els mitjans de comunicació tradicionals, però especialment la premsa escrita.

Si bé d'una banda és constatable el resultat de les accions de MoveOn, altra cosa és que es compleixi aquesta promesa de poder. De fet, hi ha diversos processos socials –jerarquització, burocratització– que suggereixen que hi ha dos nivells diferents de poder i que no correspon als membres de MoveOn l'exercici de les màximes quotes de poder sinó que aquest resideix en els que administren la tecnologia. En realitat, els membres de MoveOn gaudeixen d'una quota de poder compartit que els provés de la

seva pertinença al grup, però no pas perquè cadascun d'ells aporti un poder particular i propi que després quedarà agregat amb la resta de 'poders'.

MoveOn ofereix la possibilitat d'entrar en 'un nou món', en una nova forma de participar en la comunitat i en la societat, per la mobilització política gràcies a Internet. De fet és **una promesa d'aventura, d'exploració d'un món nou**. L'origen d'aquesta promesa l'hem de buscar a l'imaginari internet que tenien els científics de la computació segons va descriure Flichy. El que ell anomenava els 'digerati' (digital generation, o autoanomenats 'digital intelligentsia') van difondre un model d'Internet de comunitats d'interessos comuns, creant una 'ideologia de xarxa'. Aquests 'digerati' en el seu moment van actuar com a mediadors entre els dissenyadors i els usuaris, organitzant la connexió però també construint el marc sociotècnic d'Internet. Allà va originar-se el debat de la societat digital.

Flichy va explicar que en el seu moment esdevenir un internauta no només volia dir que s'esdevenia usuari de xarxes informàtiques i d'eines de recuperació d'informació sinó que també s'entrava en un altre món social en el que les relacions entre individus eren iguals i cooperatives i la informació era de franc. Alguna cosa semblant passa amb les persones que esdevenen membres de MoveOn. No és només que es converteixin en usuaris d'un lloc web que disposa d'un software més o menys potent, ni és només que s'hagin involucrat en una organització social més. En realitat, el convertir-se en membres de MoveOn s'han trobat en el sí d'una comunitat d'interessos compartits en el que la majoria de membres es relacionen com a iguals i treballen en un entorn cooperatiu a la xarxa –gràcies a l'Action Forum Software- i a les seves comunitats –gràcies a les accions que emprenen conjuntament. És des d'aquesta posició que estan en condicions de participar d'una forma diferent en el procés polític. S'incorporen a la vanguardia de les formes de mobilització social i participen d'aquestes innovadores formes de mobilització.

A més, d'alguna forma els membres de MoveOn tenen l'oportunitat de crear un món virtual lliure d'alguns dels defectes del real. **És una promesa de redempció**. Aquesta potència que es dona a l'individu per la unió amb d'altres també genera un sentiment de comunitat i la possibilitat d'aconseguir un món millor. De fet, tant en entrevistes com en reunions presencials se'n desprèn la idea que MoveOn ofereix, gràcies a la xarxa internet, una segona oportunitat als seus membres de construir un món millor i de redimir-se a la comunitat virtual d'allò de dolent que han construït a la comunitat real.

MoveOn posa a la disposició dels seus membres els artefactes sociotècnics que li permetran construir una nova realitat en la que refaran alguns dels mecanismes socials ja existents però que han estat usurpats de les funcions per a les que

inicialment van ser pensats. La política i el sistema polític de partits havia de servir als ciutadans per administrar els seus interessos però ha acabat servint als interessos dels grups de pressió. A l'apropiació per part de les grans fortunes del sistema polític democràtic hi ha una resposta per part dels ciutadans políticament actius on-line que consisteix també en apropiar-se d'una tecnologia per redreçar allò que consideren que està malament, no és correcte o és contrari als interessos de la majoria. Aquest tipus d'organització, pel seu naixement –una situació d'atzucac provocat pels principals partits del país-, per les seves característiques –oberta a tothom que estigui preocupat per la marxa del país- és un exemple clar d'organització popular que gràcies a la informació i a la mobilització dels seus membres vol superar la crisi en la que estan immersos els partits polítics tradicionals i el sistema en el qual estan immersos.

Ara bé, la construcció d'aquesta realitat nova és un procés que topa amb les resistències de la burocràcia i el poder constituïts a la 'vella' realitat, amb unes inèrcies considerables. Si bé és cert que s'ha obert un procés dinàmic i dialèctic, es tracta precisament d'això, d'un procés, d'un vector que assenyalava en una direcció.

Igualment, a través de l'agenda política que presenta, ofereix una visió determinada de com hauria de ser el país. Per tant, s'ofereix **la promesa del país ideal**, en el sentit que incorporaria tots aquells temes amb els quals els membres de MoveOn coincideixen que són els que conformen la seva agenda política. Precisament, en la campanya que s'analitza s'utilitza un referent al món ideal que John Lennon reclamava a 'Imagine' ('Imagine there's no heaven...') precisament per combatre aquelles idees amb les quals no estan d'acord: 'imagine a country where all forms of contraception are illegal...'. La promesa del país ideal MoveOn la presenta a través de l'afirmació que són els seus membres els que estableixen l'agenda política, gràcies a un artefacte sociotècnic anomenat Action Software, i gràcies al qual també asseguren que la comunicació en aquesta comunitat no és de la cúpula cap a la base sinó que s'estableix precisament al revés. A més, també es considera que els sistemes de comunicació que s'han establert entre els membres de MoveOn i l'organització és un sistema de doble via que garanteix el 'feed back' en els dos sentits. De tota manera, no deixa de ser curiós que MoveOn no hagi establert un mecanisme de comunicació electrònica diferent entre els seus membres, de forma que, per exemple, els membres d'una mateixa àrea geogràfica puguin posar-se en contacte fàcilment. Probablement ven la promesa d'un món ideal, però en aquest món, l'organització de MoveOn controla de forma exclusiva part de la informació, per tant, ostenta el poder.

7. Cloenda

Espero haver posat de manifest l'interès que el concepte d'apropiació té per a l'estudi dels processos de transformació de les formes de mobilització política mediatades per ordinador. D'una banda, perquè interconnecta als creadors de la tecnologia amb els usuaris, que adaptaran les seves necessitats gràcies als guions que aquestes incorporen. De l'altra, perquè aquest concepte posa de manifest que estem parlant d'un procés que es va iniciar amb els fundadors d'internet i que s'ha anat transformant i va evolucionant gràcies a les aportacions tant d'usuaris com de creadors. Davant de l'exemple d'apropiació fora de guió que he citat a l'anàlisi, seria interessant esbrinar els motius de la decisió de no crear un artefacte que permetés als membres de MoveOn d'una mateixa comunitat presencial d'entrar en contacte entre ells, per exemple, mostrant la llista de noms i correus associats a un mateix codi postal o, de forma més genèrica, de quina forma les organitzacions d'aquests grups poden exercir una forma de control o de poder en funció de les decisions tecnològiques que prenen a l'hora de dissenyar o no determinats artefactes.

També voldria haver posat en relleu el fet que MoveOn juga un paper de mediador, facilitador o 'traductor' d'una determinada tecnologia respecte dels usuaris d'aquesta tecnologia. Aquesta funció ha estat considerada com un 'servei públic' que facilita als ciutadans una determinada forma de participació en la vida política de les seves comunitats presencials.

Espero haver mostrat com la tecnologia influeix en les formes de mobilització social i què tenen de nou aquesta mena de moviments socials, quines són les pràctiques que implica formar part d'aquest grup i l'associació d'aquestes pràctiques amb els processos de globalització i el fet que es tracta de processos dinàmics.

Igualment, MoveOn resulta ser un exemple de la superació de la crisi del sistema de partits polítics que protagonitzen els ciutadans i com organitzacions virtuals com aquesta poden reincorporar gent que s'havia apartat de l'acció política i també atraure nous actors, sobretot joves professionals amb fàcil accés a Internet. Aquesta implicació en la política es concreta en decisions polítiques mancomunades –l'agenda política- i en accions de mobilització virtual i presencial. Seria interessant veure, però, fins a quin punt són els membres de MoveOn els que realment decideixen aquesta agenda i, per extensió, investigar la possible manipulació de la intervenció política mediada per ordinador.

Un altre dels aspectes sobre el que he volgut posar l'èmfasi és en el fet que les persones que són membres de MoveOn pertanyen a una comunitat virtual en el sentit que en el procés que inclou totes les activitats que hi duen a terme hi trobem els trets de 'substància' que permeten una 'experiència en comú' i 'un significat comú' entre els membres. Des d'aquest punt de vista podria resultar interessant caracteritzar les

comunitats de tipus polític en contrast amb aquelles més associades amb el consum o amb altre tipus d'activitats.

D'altra banda, cal remarcar com MoveOn busca la legitimació de la pròpia organització gràcies als mecanismes de la credibilitat i la transparència informativa i com per fer això utilitza l'estratègia de convertir-se en proveïdor d'informació. Aquest procés de legitimació és una mostra d'enginyeria social, dóna visibilitat a determinades informacions, però sobretot, legitima.

Un altre element essencial que crec que es reflecteix en aquest estudi és la necessitat d'un acostament des de la transversalitat d'enfocaments: l'apropiació de tecnologies, l'imaginari d'internet, les comunitats virtuals, la mobilització política mediada per ordinador.

Finalment, voldria haver donat almenys una pinzellada de com MoveOn sedueix els seus potencials membres, quines són les promeses que aporta als usuaris –el poder fer, l'exploració de noves formes de participació o d'un nou món, l'oportunitat de fer un 'nou' món virtual amb l'oportunitat d'evitar els errors comesos en el món presencial-, a part d'altres aspectes de funcionament d'aquest grup: com actua a l'hora de decidir quina és la seva agenda política i sobre les relacions de poder que existeixen en el sí d'aquesta organització encara que s'afirmi que és un grup en què els usuaris són els editors. Igualment, també espero haver posat de manifest quina és la dinàmica política que segueix, i quines són les accions en les que es tradueix la seva forma de mobilització social –tant en el pla 'on-line' com en el pla 'off-line'.

Notes

---

¹ Veure www.moveon.org

² La traducció de les cites escrites en anglès són obra de l'autor.

³ <http://www.moveon.org/about/>

⁴ Font: <http://www.moveon.org/press/pr/September%2022%20Release.htm>

⁵ Font: <http://www.moveon.org/press/pr/September%2022%20Release.htm>

⁶ Font: <http://www.moveon.org/press/pr/release1015.htm>

⁷ USA Today Cover Story / September 1, 1999

⁸ Veure www.moveon.org

⁹ Font <http://www.alternet.org/story/15163>, Don Hazen

¹⁰ Veure-ho a

<http://www.opensecrets.org/527s/527cmtedetail.asp?ein=200234065&cycle=2004&format=&name=MoveOn%2Eorg>

¹¹ Michael Cornfield, September Issue Bandwagon/Campaigns & Elections

¹² Font: <http://www.moveon.org/press/pr/release1015.htm>

¹³ Font: <http://www.moveon.org/press/pr/release1015.htm>

¹⁴ Font: <http://www.alternet.org/story/21862/>

¹⁵ Font: <http://www.alternet.org/story/15163>

¹⁶ Font: <http://www.alternet.org/story/15163>

¹⁷ <http://faculty.washington.edu/barbwarn/406website/moveon/01intro.html>

¹⁸ visible a <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2004/10/26/AR2005032201677.html>

¹⁹ visible a <http://www.actionforum.com/general/afstrengths.html>

²⁰ Font: <http://www.moveon.org/press/pr/September%2022%20Release.htm>

²¹ A la campanya descrita en aquest apartat es van recollir 833.518 dòlars, amb contribucions de 43 dòlars de mitjana.

²² Nota: la cursiva és a l'original.

²³ Nota: recordar per exemple que ja en la primera petició es parla de 'a diverse group of online Americans ' i d'un 'bipartisan group of concerned citizens organizing around a single issue: speedy resolution of the Lewinsky sex scandal. We are not affiliated with or funded by any other organization.' (<http://www.moveon.org/press/pr/September%2022%20Release.htm>)

²⁴ Nota: Tot i que en el documental aquesta necessitat d'alternatives es refereix al canal televisiu Al-Jazeera, la idea es pot extrapolar no només a la varietat dins un mateix canal –la televisió– sinó a la varietat de canals potencialment útils per a la difusió d'alternatives informatives, en aquest cas, la xarxa internet o un lloc web determinat que hagi guanyat una acreditada credibilitat de forma que pugui ser considerat una 'font fiable' seguint els estàndards periodístics vigents que no compleixen, per exemple, els blogs.

---

²⁵ Apareix a *Political Influentials Online in the 2004 Presidential Campaign* un treball que estudia el paper dels individus anomenats influencials a la campanya per a les presidencials dels Estats Units del 2004.

---

9. Bibliografía

- Baym, N. (1999) *Tune in, Log on: Soaps, Fandom and On-line Community*. Thousand Oaks, Ca. Sage.
- Baym, Nancy K. (2003) *La emergencia de comunidad on-line*. A: S.G. Jones (ed.) (2003). *Cibersociedad 2.0* (2003) Barcelona: Editorial UOC, pg. 55-84.
- Bennet, W. L. (2003) 'Communicating Global Activism. Strengths and vulnerabilities of networked politics'. *Information, Communication & Society* 6:2, pg-143-168.
- Bimber, B. (1998). 'The Internet and political mobilization: Research note on the 1996 election season'. *Social Science Computer Review*, 16(4), 391-401.
- Castells, M. (2000) *La era de la información*. Vol1. *La sociedad red*. Alianza Editorial. Madrid.
- December, J. (1996). Units of analysis for internet communication. *Journal of Computer Mediated Communication*, 1(4). Available: <http://www.ascusc.org/jcmc/vol1/issue4/december.html>.
- Feenberg, A., Bakardjieva, M. (2002) Community Technology and Democratic Rationalization. *The Information Society*, no. 18, 2002, pp. 181-192. <http://www-rohan.sdsu.edu/faculty/feenberg/VirtCom.htm>
- Fleischman, L. (2004) Internet y movimientos sociales: comunicación en los movimientos de resistencia global. IAMCR CONFERENCE –2004. PARTICIPATORY COMMUNICATION RESEARCH. Disponible a [<http://www.pucrs.br/famecos/iamcr/textos/fleischman.pdf>]
- Flichy, P. (2002) 'La place de l'imaginaire dans l'action technique: le cas d'Internet'. *Réseaux*. n°109.
- Flichy, P. (2001) *L'imaginaire d'Internet*. Paris, La Découverte.
- Foot, K.A., S.M. Schneider, N. Dougherty, M. Senos and E. Larsen (2003). 'Analizing Linking Practices: Candidate Sites in the 2002 US Electoral Web Sphere.' *Journal of Computer-mediated Communication* 8 (4). Disponible on-line a <http://www.ascusc.org/jcmc/vol8/issue4/foot.html>
- Hewson, C., Yules, P., Laurent, D., Vogel, C. (2002) *Internet Research Methods : A Practical Guide for the Social and Behavioural Sciences (New Technologies for Social Research)* SAGE Publications.
- Howard, Philip N. and Jones, S. Eds. *Society Online: The Internet in Context*. Thousand Oaks, CA: Sage, 2004.
- Hine, Christine. (2000) *Virtual Ethnography*. SAGE Publications. Thousand Oaks.
- Howard, P.N., Jones, S. Ed. (2004) *Society Online. The internet in context*. Thousand Oaks, CA. SAGE

-
- Jones, Steven G. (2003) *Información, Internet y Comunidad: apuntes para una comprensión de la comunidad en la Era de la Información*. A: S.G. Jones (ed.). *Cibersociedad 2.0* (2003) Barcelona: Editorial UOC, pg. 21-54.
- Jones, S. Ed. (1999) *Doing Internet Research. Critical Issues and Methods for Examining the Net*. Thousand Oaks, CA. SAGE Publications.
- Jones, S. (1998) *Virtual Culture: Identity and Communication in Cyberspace*. Thousand Oaks, Ca. SAGE.
- Kahn, R., Kellner, D. (2004) 'New media and internet activism: from the 'Battle fo Seattle' to blogging'. *New Media & Society*. Vol 6.(1): 87-95. Thousand Oaks, CA. SAGE
- Klein, N. (2002) *Fences and Windows. Dispatches from the front lines of the globalization debate*. Picador. New York.
- Latour, B., Woolgar, S. (1986) *Laboratory Life: the Constructions of Scientific Facts*. New Jersey, Princeton University Press.
- Lévy, P. (2002) *Cyberdémocratie*. Editions Odile Jacob. Paris.
- Lévy, P. (1994) *L'intelligence collective. Pour une anthropologie du cyberspace*. Éditions la Découverte. Paris.
- Mann, C., Stewart, F. (2000) *Internet Communication and Qualitative Research : A Handbook for Researching Online (New Technologies for Social Research series)*. SAGE Publications Thousand Oaks, CA
- Mitra, A. (2002) 'Theorizing cyberspace: the idea of voice applied to the internet discourse'. *New media and society*. Vol 4 (4): 479-498. Thousand Oaks, CA. SAGE.
- Mitra, A. (2001) 'Marginal voices in cyberspace'. *New media and society*. Vol 3 (1): 29-48. Thousand Oaks, CA. SAGE.
- Norris, P. (2001). *Digital divide: Civic engagement, information poverty, and the Internet worldwide*. New York: Cambridge University Press.
- Paccagnella, L. (1997). Getting the seat of your pants dirty: Strategies for ethnographic research on virtual communities. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 3(1). Disponible on-line a: <http://www.ascusc.org/jcmc/vol3/issue1/paccagnella.html>.
- Park, H., W. (in press). What is hyperlink network analysis?: New method for the study of social structure on the Web. *Connections*.
- Postmes, T., Brunsting, S. (2002) ' Collective Action in the Age of the Internet: Mass Communication and Online Mobilization'. *Social Science Computer Review*, Vol. 20, No. 3, 290-301 (2002)
- Porter, E. (2004) 'A Typology of Virtual Communities: A Multi-Disciplinary Foundation for Future Research'. *Journal of Computer-mediated Communication* 10 (1), 3. Disponible a [<http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue1/index.html>]

Rabinow, P. (1996) *Making PCR. A Story of Biotechnology*. Chicago. The University of Chicago Press.

Riddings, C.M., Gefen, D. 'Virtual Community Attraction: Why People Hang Out Online' . *Journal of Computer-mediated Communication* 10, (1) 4. Disponible a [http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue1/riddings_gefen.html]

Rodríguez, I. (2002) El efecto de las TIC en la organización de la acción colectiva: la virtualización de los movimientos sociales. Fundació de la Universitat Oberta de Catalunya. Barcelona. Disponible a [<http://www.uoc.edu/web/esp/art/uoc/irodriguez0602/irodriguez0602.html#links>]

Schneider, S.M. (2004) 'The web as an object of study'. *New Media & Society*. Vol 6 (1): 114-122. Thousand Oakes, CA. SAGE.

Schmidt, W.C. (1997) 'World Wide Web Survey Research: Benefits, Potential Problems, and Solutions', *Behavior Research Methods, Instruments & Computers* 29(2): 274-9.

Rheingold, H. (1993) *The Virtual Community*. Don Mills, Ontario, Wesley.

Smith, M.A. & Kollock, P. (1999) *Las comunidades en el ciberespacio* en Smith, M.A. & Kollock, P. Ed. *Comunidades en el ciberespacio* (2003) Barcelona: Editorial UOC. Pàg. 19-48.

Thomsen, Steven R., Straubhaar, Joseph D. & Bolyard, Drew M. (1998) "Ethnomethodology and the study of online communities: exploring the cyber streets" *Information Research*, 4(1) Available at: <http://informationr.net/ir/4-1/paper50.html>
Vayreda, A. (2004) 'Las promesas del imaginario internet: las comunidades virtuales.' *Athenea Digital* 5. Primavera 2004. Disponible a [<http://antalya.uab.es/athenea/num5/vayreda.pdf>]